

ENERGIENS
FOLKEMØDE

Hvem skal redde verden?

Debatkonkurrence blandt elever i gymnasierne i hele landet, afholdt i forbindelse med Energiens Folkemøde i Esbjerg den 18. og 19. september 2019

Se mere om Folkemødet på www.energiensfolkemøde.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Opgavebeskrivelse	3
Sebastian Høgenhaug Krabbe	4
Mohammad Morad	6
Cecilia Bodin, Humlebæk	9
Jens Emborg Bünemann	11
Johannes Schramm	13
Anne Lind Gade	15
Anders B. Poulsen	17
Eva Haugsted Dehn	19
Amalie Bodelund	20
Nikoline Leisner	21
Anna-Ida Rosa Lumbye Nielsen	22
Yujing Chen	23
Anna Mandrup	24
Mie Hamann Poulsen	26
Albert Eilgard	28
August Strunz Pedersen	30
Augusta Riegels Gudbergen	32
Carl Johan Quistgaard	34
Casper Lonsdale	36
Christian Munk Ebbesen	38
Christian N M Nielsen	40
Zofia Berezowicz	42
Victor Paarup Jensen	44
Kristine Kruse	46
Dorthea Brædstrup-Holm	48
Sam Diba	51
Luis Carl Jørgensen	53
Peter Vilhelm Riegels Østergård	54
Sebastian Kehler	56
Sophia Staugaard	57
Valdemar Beier	59

Hvem skal redde verden? Klimatosserne eller...?

Opgaven er formuleret af Ungdommens Naturfaglige Forening (UNF) i samarbejde med Aalborg Universitet Esbjerg

Opgavebeskrivelse:

Klimaforandringer har større og større indflydelse på den verden, vi lever i. Hvem skal gå forrest i kampen mod disse forandringer? Er det staten, EU eller erhvervslivet? Eller er det klimatosserne, der skal tage ansvaret på sine skuldre? Debatindlægget skal omhandle, hvem der har ansvaret for at få løst de klimaproblematikker, vi har i dag. Dette kunne blandt andet være EU, Erhvervslivet, staten eller befolkningen.

Debatindlægget må maksimalt have en længde på 2000 anslag, så argumentationsmæssig præcision og korthed er en dyd.

Formål:

På nuværende tidspunkt er der god momentum blandt de unge. Vi ønsker at benytte os af dette momentum, for at få unge til at italesætte deres holdninger og bekymringer om, hvor de ser løsninger på de presserende energi og klimamæssige problemstillinger, der debatteres livligt i samfundsdebatten, skal komme fra. Målet er en samling af debatindlæg, der med lige så mange udgangspunkter som der er forfattere, kan blive et ikke uvæsentligt nuanceret indspark i debatten. Samlingen skal distribueres som pdf og muligvis som trykt medie.

Vi håber at mange vil tage godt imod de samlede indlæg til inspiration og debat

September 2019
Energy Science World

1. præmie

Sebastian Høgenhaug Krabbe

Vi er den forandring, vi selv søger

Af: Sebastian Høgenhaug Krabbe, Herlufsholm, 18sehk@herlufsholm.dk

”Forenet vi står, opdelt vi falder”. Denne frase er blevet brugt millioner af gange gennem historien, når verdensfreden har været truet af krig, naturkatastrofer, diktatorer og så meget andet. Størstedelen af alle videnskabsfolk over hele verden mener, at der i dag er endnu en udfordring, der alvorligt truer planeten. Faktisk så stor en udfordring, at World Economic Forum mener, at de tre største trusler mod kloden er ekstreme vejr-fænomener, manglende klimaforandringsafbødning og -tilpasning og naturkatastrofer. På trods af dette er der stadig mange mennesker der ikke mener, at klimaforandringer er et problem og måske endda, at de ikke engang er virkelige, og hvem skal så tage kampen op? Hvem skal så gå forrest?

Der er næppe nogen tvivl om, at jo flere mennesker, der står sammen i kampen mod klimaforandringer, desto større bliver resultaterne. Den danske stat kan lave nok så mange tiltag, som eksempelvis den øgede politiske regulering overfor det danske landbrug i form af klimastramninger. Dette har og vil fortsat medføre øgede omkostninger for dansk landbrug, som gør det yderligere vanskeligt for det danske landbrug at konkurrere med udenlandsk landbrug. Vi risikerer hermed at miste markedsandele til landbrug i blandt andet Østeuropa, hvor omkostningerne er markant lavere. Dansk landbrug er på nuværende tidspunkt blandt de absolut mest klimaeffektive i verden og dermed risikerer vi også, at øgede klimastramninger medfører færre skatteindtægter og større klimabelastning.

Det er her, vi, som en relativt lille nation, kan prise os lykkelige for at være en del af en politisk union med 27 andre medlemslande og i alt mere end 510 millioner indbyggere. Med den Europæiske Union kan vi indgå multinationale aftaler, og som et samlet Europa (med få undtagelser) har EU nemlig mulighed for at påvirke den globale politiske dagsorden på lige fod med verdens andre supermagter. Dermed ikke sagt, at de enkelte stater og borgeres indsats ikke er vigtig. Vi mennesker er, som verden udvikler sig, konstant omringet af diverse domino-effekter. Eksempelvis blev slaveri forbudt i Storbritannien i 1833 og i USA i 1865, men hvis slaveriet ikke var blevet afskaffet i Storbritannien på det givne tidspunkt og først senere, havde netop dén humanske tankegang formentligt også først spredt sig til USA væsentligt senere. Det er nemlig også den folkelige erkendelse, der leder til forandring.

De politiske uenigheder verden over kan friste mange til at tænke, at vores individuelle handlinger ikke har overordentlig betydning, og det er lige her, at en fejl bliver begået. For holder man sig tilbage, vender man ryggen til, og lader man modstanden vinde, får vi aldrig forbedret miljøet, vendt energisektoren mod en bæredygtig fremtid eller sikret klimaet på kloden for fremtidige generationer. Forandring kommer ikke af sig selv. Forandring er noget, vi som helhed er med til skabe. Vi er den forandring, vi selv søger.

2. præmie

Mohammad Morad

Hvem skal redde verden fra klimaændringer?

af Mohammad Morad | Aarhus Gymnasium, 17 år

31. august 2019

Miljøproblemer er stærkt debatterede emner i det 21. århundrede. Mange ser på miljøskaderne omkring sig og ser, at det er noget meget reelt, der skal tages fat på. Der er andre, som benægter denne miljøvidenskab og behovet for at tackle den. Der er dog rigeligt bevis for, at konsekvenserne af fossile brændstoffer som kul og olie skader miljøet.¹ Forurening, skovrydning og samfundsudvidelse forekommer allerede nu. Jordens temperatur fortsætter med at stige, farvande opvarmes og økosystemer er destabiliseret; klimaændringer kan blive uundgåelige.² Der er også rigeligt bevis på en menneskeskabt årsag til potentielle klimaændringer; mennesker bidrager aktivt til potentielle klimaændringer hver eneste dag på globalt plan.³ Spørgsmålet er så, hvem skal redde verden fra klimaændringer? Jeg vil mene, at menneskeheden som helhed skal holde sig selv ansvarlig og tage ansvar, herunder Den Europæiske Union, De Forenede Nationer, USA og alle andre verdensnationer, globale virksomheder, videnskabsfolk, klimatologer og individuelle mennesker.

Det er et globalt anliggende, der uden tvivl kræver en global indsats for at finde løsninger. Det handler om alle; alle lande, alle grene, alle byer, alle samfund, alle industrier og alle individer. For at gennemføre reelle ændringer skal verdens nationer via Den Europæiske Union, De Forenede Nationer og USA samt hver nation og region derimellem samles og bidrage til globale initiativer, der kan tilnærme sig klimaændring som et globalt fænomen. Ændringer i, hvordan nationer bruger ressourcer, herunder

¹ (The Climate Reality Project, 2019)

² (National Aeronautics and Space Administration, 2019)

³ (Patz, Frumkin, Holloway, Vimont, & Haines, 2014)

alternativer til fossile brændstoffer.⁴ Nationer, provinser, regioner og stater over hele verden skal opmuntre miljøpolitikker efter behov, og dette har potentialet til at indstille nye praksisser, der påvirker miljøet i de givne regioner. Virksomheder skal foretage ændringer i deres praksis. Hvordan virksomheder fremstiller, og hvordan de bruger ressourcer, affald og biprodukter, som de producerer, har nemlig en enorm indvirkning på miljøet. Ofte er de tilbageholdende med at ændre praksis - mest på grund af ulemper og omkostninger. Regeringerne kan derfor opkræve såkaldte kulstofafgifter, som vil opkræve virksomheder penge hvert år, hvor de ikke reducerer kulstofaffaldet fra deres praksis.⁵ Forskere og andre fagfolk er nødt til at intensivere og presse på for de innovationer, der er nødvendige for at foretage konkrete ændringer med hensyn til forebyggelse af klimaændringer. Endelig skal de enkelte mennesker være villige til at ændre, hvordan de forholder sig til verden omkring dem. Hver person skal foretage ændringer i deres eget liv, i mængden af affald, som de producerer, og i hvordan de kan træffe "grønnere" valg, der, når forenet, kan resultere i væsentlige ændringer over hele verden.⁶ Alle skal bidrage til en så stor opgave som at forhindre klimaændringer, ellers kan enhver indsats ikke lykkes.

Det er let at erkende miljøspørgsmålene og potentialet for uoprettelige klimaændringer og derefter beslutte, hvem der skal ordne dem. Dette kan ikke opnås, medmindre alle nationer, regioner, stater, byer, distrikter, lokalsamfund, erhvervsliv, miljøgrupper og almindelige folk samles for at acceptere solide forpligtelser til at ændre sig. Der er behov for en global indsats. Det er sådan, menneskeheden holder sig ansvarlig og gør det rigtige for verden omkring den. At redde verden, dens økosystemer og alle de arter, der kalder den hjem, herunder fremtidige generationer af menneskeheden, er en værdig bestræbelse, der er meget tiltrængt.

⁴ (Stafford & Jones, 2019)

⁵ (Chandler, 2018)

⁶ (Stafford & Jones, 2019)

Referencer:

- Chandler, D. L. (6. april 2018). Carbon taxes could make significant dent in climate change, study finds. s. 1. Hentet 30. august 2019 fra <http://news.mit.edu/2018/carbon-taxes-could-make-significant-dent-climate-change-0406>
- National Aeronautics and Space Administration. (9. juli 2019). The Causes of Climate Change. s. 1. Hentet 29. august 2019 fra <https://climate.nasa.gov/causes/>
- Patz, J. A., Frumkin, H., Holloway, T., Vimont, D. J., & Haines, A. (2014). *Climate Change*. JAMA. doi:10.1001/jama.2014.13186
- Stafford, R., & Jones, P. J. (1. maj 2019). How to stop climate change: six ways to make the world a better place. s. 1. Hentet 29. august 2019 fra <http://theconversation.com/how-to-stop-climate-change-six-ways-to-make-the-world-a-better-place-115944>
- The Climate Reality Project. (1. februar 2019). How Do We Know Humans Are Causing Climate Change? s. 1. Hentet 27. august 2019 fra <https://www.climateRealityProject.org/blog/how-do-we-know-humans-are-causing-climate-change-0>

Cecilia Bodin, Humlebæk

Cecilia.bodin@aurehoej-gym.dk

Håbet er lysegrønt

Vi er den nye generation af unge, der skal ændre verden og gøre den til et grønnere sted. Vi skal ændre grundforståelsen af, hvad der er lykke. Der har været hippiebevægelsen, kvindeforkæmperne, og her er vi så. Midt i mellem flyrejser og lykkepiller. Der finder man os.

Jeg husker tydeligt, da det først gik op for mig at vores liv på jorden var i fare. Vi havde lige haft besøg af Greenpeace ude på efterskolen. De fortalte os om forurening af havet, udryddelse af vilde dyr, og afbrænding af regnskove. Jeg husker at være efterladt med en følelse af, hjælpeløshed. Det er en hjælpeløshed, som er blevet ved med at vende tilbage. Den er vendt tilbage, når vi har siddet rundt om spisebordet og talt om mine bedsteforældres ti forskellige rejseplaner til Grønland, Argentina og alt mulig andet. Den er vendt tilbage, når jeg har siddet på restauranter og kigget ned af menukortet og fundet ud af, at den eneste vegetariske ret er stegt blomkål.

Der er dog en god ting ved hjælpeløshed, og det er, at den kalder på handling. Det gjorde, det i hvert fald for mig. Efter vores besøg af Greenpeace, dannede vi på skolen et klimaudvalg. Vi ville arbejde på at gøre skolen grønnere. Vi lavede et pantsystem, arrangerede grønne koncerter og en aften sad vi og grinte af vores ideer til nudging. En af dem, skulle hænge ved radiatorne, og lød ”All this heat is radio gaga.” Den skulle få folk til at slukke for radiatoren, når de åbnede vinduet. Jeg tror ikke det gik op for alle, hvad vores nudging egentlig handlede om, men vi havde det sjovt med at lave det.

Pointen er, at det hurtigt efter vores besøg af Greenpeace gik op for mig, hvordan vi ikke alle kan være Gretha Thunberg og lave nye verdensmål, men vi kan alle gøre lidt. Vi kan tage kortere bade, købe genbrug, tænke os om en ekstra gang, før vi køber den røde bøf og meget andet. Jeg tror, at det er vigtigt aldrig at stoppe med at tro på, at det vi hver især gør betyder noget. Selvom jeg flere gange er nået til det punkt, hvor jeg har tænkt det modsatte. Det er en følelse, der er meget nem at få, når man føler, at klodens fremtid ligger på hele verdens befolknings skuldrer, men de eneste, som gør noget ved det, er et mindretal. Det er en følelse, der er nem at få, når man ved, at tiden rinder ud samtidig med, at mange af dem med magten enten sidder og sover inde på Christiansborg eller har travlt med at flyve jorden rundt.

Det er bare vigtigt at huske på, at vi alle er mennesker, der ikke altid tænker på kloden før os selv. Alligevel er det vigtigt at tænke: ”Det her er vores klode, og hvem har ikke lyst til at kæmpe for den?” Det er vigtigt at vide, at det er godt at have noget at kæmpe for. Lad os kæmpe sammen!

Magthavere - vis os, at vi kan stole på jer

Den unge generation fortjener at blive vist, at klimaets fremtid bliver taget seriøst. Ja, magthavere - det er jer, det gælder.

Jens Emborg Bünemann, Aurehøj
jenseb02@gmail.com

”Tag en *pause* fra verden”, ”Kobl af”, ”Gør noget unyttigt”. Jeg får ofte disse råd med på vejen af voksne, der ser til, mens vi unge presses af urimeligt høje krav fra både os selv og samfundet.

Mange unge i dag er pressede. Behøver jeg at nævne uddannelsesloft, karakterkrav, ensomhed?

Hvad mange glemmer er, at det hele er overskygget af, at hele fundamentet for vores overlevelse er ved at bryde sammen. Klimaet skal øverst på dagsordenen, og til jer voksne, der sidder på magten - kom i gang med at vise omsorg for vores planet, så regningen ikke endnu engang bliver sendt videre til en i forvejen bekymret og presset ungdom.

Jeg har svært ved at tage en pause, koble af og finde mening i at gøre unyttige ting, når verden brænder - bogstaveligt talt. Store dele af Amazonas brænder. Den brasilianske regnskov, verdens lunger, der er estimeret til at være 30% af løsningen på klimaforandringerne. Vi kan bare se til, mens katastrofen vokser og vokser. Verdens unge og klimaaktivister forsøger ihærdigt at få Brasilien til at tage ansvar, men præsident Bolsonaro bekymrer sig tilsyneladende mere om sit eget omdømme end verdens overlevelse og nægter at give indrømmelser. I Politiken 31. august lyder det, at han har argumenteret med, at ”det lige så godt kunne være ngo’er, der havde sat ild på for at skabe negativ opmærksomhed om hans regering”. Bolsonaro, du tilhører en (forhåbentlig) uddøende race - mennesker, der sætter deres eget rygte over planetens overlevelse. Disse mennesker, der kæmper for vores planets overlevelse tænker i modsætning til dig rationelt og investerer tid og kræfter i noget, der er vigtigere end alt andet - klimaet. Dette er blot et eksempel på den bekymrende tendens, at klimaet langt fra bliver taget så seriøst, som det fortjener. Det er som om, Alvoren ikke er gået op for folk endnu. Det forundrer mig, hvordan nogle ikke lader sig påvirke af de fatale konsekvenser, udfordringerne kan medføre. At nogle virker til at anse det som en udfordring, der skal løses på lige fod med andre spørgsmål. Det er så grotesk, når det drejer sig om vores jord, vores natur, vores liv. Det kan ikke sammenlignes med noget andet. Alt andet end at sætte dette øverst på den politiske dagsorden ville være useriøst. Her i Danmark, et af verdens rigeste og højst uddannede lande, går det alt for langsomt med den grønne omstilling. Jeg skal ikke være sen til at takke for, at dette valg blev til et klimavalg, men nu er der snakket nok. Der må handles og følges op på de flotte ambitioner. Investér i bæredygtig transport og stil skarpe krav om CO₂-udledning til de forurenende virksomheder. Beløn til gengæld dem, der tager ansvaret på sig og gør en indsats for at reducere udledningen af drivhusgasser og brugen af ressourcer. Gør det klimavenlige valg i supermarkedet til det billige valg. Det skal ikke kun være op til den enkelte at leve klimavenligt. Der skal strukturelle ændringer i spil, før det virkelig batter, og det kan kun gå for langsomt.

Når det bliver min generations tur til at sidde ved magten, håber jeg ikke, at vi skal afbøde for årtiers handlingslammelse. Udfordringerne bliver kun større og større, så der er ingen grund til at tøve. Samfundet skal vise den klimavenlige vej, og det er jer, der skal få dette til at ske. Kære politikere, direktører og øvrige magthavere - det er jer, der virkelig kan gøre en forskel. Kan vi stole på, at I gør alt, hvad der står i jeres magt for at løse den største udfordring, vi står over for?

Vi kan ikke redde verden alene.

Johannes Schramm

jschrammdk@gmail.com

Vi skal spise mindre kød, købe regionalt, økologisk og efter sæson, undgå plastik og cykle på arbejde. Eller det opfordrer klimatosserne os i hvert fald til. Men er det overhovedet muligt for os borgere, der haster frem og tilbage mellem arbejde, socialt pres og hverdagens opgaver? Vi tager kaffen `to go` i papbægere og får maden i plastik bakker.

Jeg går selv meget op i klima og prøver at leve så bæredygtigt som muligt. Jeg prøver at købe meget økologi selvom det er dyrere. Jeg bruger meget tid på at finde regionalt kød hos mindre gårde. Jeg cykler så vidt muligt og tager ellers offentlig transport, også når det kan være dyrere og tager længere tid end at hoppe ind i bilen. Jeg prøver altid at tage min egen mad med for at undgå frokost `to go` og jeg bliver nødt til at takke nej til kaffen når den kun fås i et papbæger. Men selv hos mig bliver der i en travl hverdag nogle gange set bort fra bæredygtighed og økologi, for det er hurtigere og nemmere at leve konventionelt. Ligesom det, medmindre man har en fantastisk økonomi og kører en Tesla, er rigtigt svært at leve klimavenligt, og mange vælger derfor i sidste ende økologien fra når pengepungen presser i slutningen af måneden. Selv dem der går meget op i klima kan have svært ved at få det økonomiske overskud der kræves for at leve klimavenligt.

Der bliver sagt flere steder, at det er os som individer, der skal gøre noget for klimaet. Men når det er så tidskrævende og dyrt at leve klimavenligt i et moderne samfund i Danmark bliver man i tvivl om hvorvidt det kan lade sig gøre. Danmark er teknologisk udviklet, har en top økonomi og praler med at gå forrest mod klimakrisen. Det er så begrænset, hvad vi borgere enkeltvis kan ændre og gøre godt for klimaet. Så hvordan skal vi kunne redde klimaet når det på alle fronter er så dyrt at være klimavenlig? Og hvad der især bekymrer mig, er når vi ikke engang formår at gøre noget ved klimaet i Danmark, hvordan skal vi så blive mere klimavenlige i EU, i de meget mindre udviklede lande og på hele jorden?

Takket være de sociale medier og klima-demonstrationer som Fridays For Future (FFF) er der kommet en del mere fokus på klimaet. Jeg tror folk selv er begyndt at tænke meget mere på klimaet. Den store mængde, som tidligere ikke tænkte over klima og bæredygtighed, er nu begyndt at tænke meget mere over fremtiden, også for fx deres børn. Men fordi det simpelthen er for krævende og har alt for høje omkostninger bliver mange nødt til at vælge klimavenligt fra.

Jeg mener derfor, at vi i Danmark har brug for meget større opbakning omkring økologi og klimavenlige produkter fra staten. Samtidig kunne staten udligne deres deficit ved at hæve priserne markant på klimaskadelige produkter. Staten bliver nødt til at lave nye love så industrien bliver tvunget til at finde alternativer til alt den indpakning. Når staten laver nye love vil der altid være en del modgang, men jeg tror på at vi borgere i sidste ende

bliver gode til at acceptere nye love, og heller ikke industrien kan undgå love og bliver nødt til at rette ind og tilpasse sig.

I et land som Danmark bliver vi nødt til at støtte lokalt og økologisk landbrug. Men fordi det ikke er os alle sammen der har tiden og de finansielle muligheder bliver staten nødt til at gribe ind. Et lille land som Danmark kan desværre ikke redde verden alene, derfor har vi brug for et rigtigt stærkt samarbejde med resten af EU. EU bliver nødt til at lave fælles retningslinjer og gå forrest i kampen mod klima for at redde verden.

Las OS redde Jorden

Som en flodbølge bruser den ind over OS, som en vulkan spyer den lava fra sit glohede indre direkte destineret mod OS, klimakrisen - klimakrisen rammer OS. Skælvende, rystende - rystende på hovedet af OS – Arten, der tog den for givet. De, der lukkede øjnene, og spiste hinanden af med forklaringer om usammenhængende økonomi og manglende samarbejdsevner på tværs af landegrænser - alt sammen afledende manøvre der, som et bind for øjnene, skjuler den brutale realitet: Klimakrisen ER over OS.

Anne Lind Gade

Gymnasieelev, Thisted Gymnasium
annegade@live.dk

VI er oppe imod en suverænitet, en suverænitet, hvis fulde magt VI må formode, endnu ikke er demonstreret – og har VI virkelig lyst til at lægge OS ud med den? Øget orkanfrekvens, udbredelse af tørkeområder, regnskove i brand i – alt dette sker, imens mange af verdens topledere i kampens hede triller tommelfingre – bevares, halvlegen bruges naturligvis fornuftigt på at pege fingre af hinanden. Men det absurde faktum er, at regnskoven i Amazonas brænder på et menneskeskabt grundlag, der som så meget andet bunder i penge. VI sætter Jordens lunger i brand, bekæmper Jordens livsgivende økosystemer med tungt skyts, uden at tænke over konsekvenser. Lad OS nu leve i symbiose med jorden, i stedet for at opføre OS som klassificerede parasitter – for lad OS indse det – VI har brug for Jorden, den har ikke brug for OS. Hertil ønsker jeg at stille spørgsmålstegn ved, VORES anskuelse af OS som værende den mest intelligente, udviklede art på Jorden. For med denne selvsagt selvudråbte titel, følger der – set med evolutionshistoriske briller – et krav om artens evne til at tilpasse sig sine omgivelser. Og her ligger menneskets egentlige problemstilling. Evner VI at tilpasse os denne habitatforandring, der kræves, eller gemmer VI OS fortsat bag lukkede døre, håbende på, at konsekvenserne af VORES massive overforbrug af Jordens ressourcer aldrig vil se dagens lys? Spørgsmål som disse kan synes abstrakte, og konsekvenserne

fremtidsfjerne, men realiteten er, at en tid vil komme, hvor Jorden brister af overlast og udmatning efter vores massive invasion af alt, den indeholdte, og når den tid kommer, vil VI efter lange periode med tommeltrilleri atter pege fingre af hinanden. Den eneste forskel fra nu til den tid er, at det da vil være for sent. Så hvem tager ansvaret, hvem skal løfte tungest, hvem skal VI pege fingre af? Hvad med, at DU og JEG i første omgang peger fingre af OS selv?

Anders B. Poulsen

anders@bobrunsgaard.dk

Klimadebatten har for alvor taget fart i de seneste par år, og efterhånden som verdens ledere accepterer problematikkerne klimaet står overfor, er vi for alvor på vej ind i en periode hvor kampen mod klimaet kan sparkes ordentligt i gang, men hvem skal tage ansvaret for, at det nu også går således?

Den unge generation er generationen som for alvor står til at skulle møde konsekvenserne af klimaforandringerne, og som en del af den unge generation, er det mig ikke ligefrem et under at så mange af os drager ophidsede til protester, besatte af passion for vores fælles fremtid og med et flammende ønske om at de nuværende magthavere tager stilling til problemerne, og kommer med løsninger.

Her må jeg erklære mig enig, og stå med mine unge medsammensvorne, for set med mine øjne, er det åbenlyst hvor initiativet skal komme fra, når klimaproblematikkerne skal bekæmpes. I en så globaliseret verden som den vi lever i og i et tilsvarende samfund kendetegnet af global kommunikation på tværs af landegrænser såvel som kulturelle grænser, så slår det mig næsten som en selvfølge at vi på samme måde er nødt til at håndtere klimaet på samme måde. Selvfølgelig bør det enkelte land sørge for at gøre sit for at bidrage til klimakampen, men det slår mig ikke umiddelbart som om alle lande har lige stor interesse i dette, hvilket jeg mener bør tages op på et plan over det nationale.

Overordnet set, så bør ansvaret fordeles hos både de store spillere som FN og EU, såvel som hos de enkelte lande der er en del af disse sammenslutninger. Efter min mening bør større fællesskaber som EU tage ansvar for at motivere de enkelte medlemslande så disse begynder på en grønnere omstilling snarest muligt, men deres ansvar bør holdes på et niveau hvor de ikke går ind og direkte lægger vejen for de enkelte lande, deres formål bør først og fremmest være at vejlede og yde støtte gennem lovgivning og økonomisk støtte hvor det er nødvendigt. Det er allerede planen. EU laver allerede regler og yder støtte, men på trods af dette er det stadig en skræmmende lille del af medlemslandene der yder nok for at leve op til de mål der er stillet, og her ville jeg virkelig ønske der ville være reelle konsekvenser og motivationsgrundlag, der ville tvinge landene til at yde deres for at gavne den fælles sag.

Set på nationalt plan, så er min mening at det er her de konkrete tiltag og ændringer bør udformes af landets ledere, baseret på vejledning fra eksperter og lignende sagkyndige såvel som overvejelser om hvordan ændringerne vil passe ind i det samfund og den kultur som landet har i forvejen. Eksempelvis kunne man regulere tiltag i den industrielle sektor, fremføre forslag til klimakrav som virksomheder skal leve op til, som naturligvis stadig skal være realistiske for at bibeholde en vis konkurrencedygtighed på det globale marked, hvilket er noget nemmere hvis en stor del af verdens lande underlægger sig lignende klimakrav med henblik på det fælles bedste.

Ydermere vil det være en enorm hjælp at yde statsstøtte til videnskabelige undersøgelser og forskning indenfor bæredygtige teknologiske fremskridt. Som

gymnasieelever bliver vi allerede terpet igennem innovationsundervisning og lærer i stor grad om hvordan innovative løsninger er succeskriteriet for vores fremtid, og uanset hvor glad man er for den uddannelse man får, så må selv den mest søvnige elev i hjørnet bagerst nikke anerkendende med, for innovation er i sandhed vejen til fremtidens verden, måske mere end nogensinde før.

Nu er jeg jo blot en gymnasieelev på tredje år, som under ingen omstændigheder kan påstå at have lige så meget erfaring eller indsigt som verdensledere og eksperter rundt om i verden, men lige netop derfor, synes jeg det er skræmmende hvordan noget der slår mig som så grundlæggende et tiltag til de aktuelle klimaproblemer først er begyndt at slå sig igennem indenfor de sidste par år. Klimakrisen er reel nok, og hvis man tror den blot er endnu en døgnflue som er glemt indenfor det næste par år, så bør man nok lige tage et kig ud ad vinduet, og tænke sig om en ekstra gang, for hvis ikke vi gør noget snart, så er krisen her nok desværre for at blive længere end hverken du eller jeg måtte ønske.

Eva Haugsted DehnAurehøj Gymnasium eva.dehn@aurehoej-gym.dk**Det kan virke så uoverskueligt**

Som et ungt menneske kan det være svært at forholde sig til de ting, der sker ude i den store verden. Især når man er ung, og ens fokus generelt er på de ting, der foregår i hverdagen og i din omgangskreds. Men der er noget galt, når vi zoomer ud og ser på verden på længere afstand. Kort sagt går det ikke godt med vores klima, og det af mange grunde og på mange måder. Det tror jeg, de fleste mennesker efterhånden kan blive enige om, uanset om man er venstre- eller højreorienteret. Tag for eksempel brandene i Amazonas. Enkelte forskere forudsage drivhuseffekten allerede i slutningen af det 19. århundrede. Dengang var det dog ikke et emne, der interesserede den gennemsnitlige borger. Det er det nu, og af gode grunde.

Menneskeheden har opnået meget. Men vi er ved at ødelægge endnu mere. Hvem er dette “vi”? Hvem skal rette op på den skade, kloden har taget og fortsat tager?

Jeg tror ikke, der er ét svar på det spørgsmål. Nogle vil sige, at det er de enkelte borgere, der skal blive vegetarer, gå i genbrugstøj, stoppe med at flyve. Andre argumenterer for, at medierne skal stoppe med at have så meget fokus på forbrugeren, fordi det er *firmaerne*, der skal begynde at gøre en forskel. Hvis du spørger mig, er jeg enig med begge. Jeg tror nemlig ikke på, at kun én gruppe skal gøre en indsats, og så kan resten læne sig tilbage og sige “Det er ikke min tjans!” Jeg tror på, at løsningen ligger i fællesskabet og demokratiet. Forbrugeren må ændre sine vaner og råbe højt til politikerne, men som enkeltperson kan man kun gøre så meget. Det er især de store firmaer, vi skal nå ind til, hvis vi virkelig vil gøre en forskel, fordi det delvist er dem, der sidder på magten. Men forstå mig ret, jeg vil ikke kun give skylden til dem. Selvfølgelig belaster store firmaer klimaet med f.eks. produktion, emballagen, der bliver efterladt, transport osv., det kan man ikke kritisere dem for. Det er ikke selve det faktum, at firmaerne gør de ting, der skal ændres på, men snarere fremgangsmåden. Tøjindustrien, f.eks., er en af de mest klimabelastende industrier, og derfor må man forsøge at gøre produktionen mere bæredygtig. Mængden af emballage, der bruges, kan nedsættes. Og sådan kan man fortsætte. Men firmaerne kommer ikke nødvendigvis frem til, at de skal gøre de ting selv, så derfor må vi forsøge at påvirke det politiske billede så meget, vi kan, for at firmaerne lytter og ændrer metoder, også selvom de måske bliver tvunget til det på grund af nye love og aftaler. For at nå dem, må vi gøre vores bedste, for at vores politikere ikke bare holder debatter om klimaet, men *gør* noget, som f.eks. at udarbejde lovforslag, der rammer firmaerne og gavner klimaet. Det er nemlig, i hvert fald i den vestlige verden, politikerne, der kan gøre den største forskel. Jeg tror og håber på, at de er villige til at lytte.

Men det kan virke så uoverskueligt. Man kan fange sig selv i at tænke, at man i sidste ende ikke kommer til at gøre en reel forskel, bare fordi man tager til en klimastrejke eller to. Kan det ikke bare være ligegyldigt alt sammen? Kloden er alligevel allerede ødelagt, at det kan være svært at se, hvad man som forbruger kan gøre for at stoppe det. Men du behøver ikke være klimaforsker for at gøre en klima-forskel, og der er stadigvæk håb. Deltag politisk, så snart du får muligheden. Stem, stem, stem. Skriv, skriv, skriv. Det er sådan, du får dem i de høje sæders opmærksomhed.

Hvem har ansvaret for vores klima?

Amalie Bodelund, Haslev

malle.bodelund@gmail.com

Et af de mest omdiskuterede emner gennem de sidste år er klimaforandringer. Næsten alle har efterhånden indset, at stigende temperaturer og ekstreme naturkatastrofer er et reelt problem, som sandsynligvis skyldes vores store udledning af CO₂ og andre drivhusgasser. Problemet er ikke til at komme udenom og stort set alt forskning peger på, at vi er skyld i det. Alligevel er flere af verdens største ledere uenige, heriblandt verdens måske mest magtfulde mand, Donald Trump. Det hele kan hurtigt virke håbløst, når en mand med så meget magt, ikke vil se et af vor tids største problemer i øjnene. Når han trækker sit land ud af Paris-aftalen, som skulle sørge for, at vi kom på rette vej, i den krise som udspiller sig lige nu, for øjnene af os alle.

Hvordan skal vi nogensinde redde verden, når mange af de som sidder på magten, ikke er villige til at gøre det der skal til? Og hvis ansvar er det overhovedet? Er det erhvervslivet, verdens mange lande, EU eller de såkaldte *klimatossier*? Jeg tror ikke på, at individuelle mennesker, er stærke nok til selv at bære det tunge læs. Vi vil alle gerne flyve på ferie en gang i mellem, mange nyder at spise en rød bøf, eller shoppe i billige og ikke særlige bæredygtige butikker, selvom de fleste er bevidste om, at dette er ting som skader klimaet. Det største ansvar bør derfor ligge hos staterne og hos EU. Det er dem som er valgt til at ændre noget. De får deres løn for at forbedre det samfund vi lever i. De færreste vælger at købe en klimavenlig bil, hvis den benzindrevne er billigere og større. Derfor bør det være op til dem med magt, at sørge for at befolkningen forbruger langt mere klimavenligt end vi gør i dag. Men vi som befolkning har også et kæmpe ansvar. Vi skal vælge de politikere som vi mener vil kæmpe for klimaet, dem som vi mener er klar til at træffe beslutninger der gør ondt og som måske koster penge lige nu, men er en nødvendig investering på længere sigt. Regeringer verden over skal presse erhvervslivet til at producere og sælge bæredygtige produkter til os forbrugere. Det skal kunne betale sig at være en grøn virksomhed og en klimavenlig forbruger, for ellers får vi aldrig alle med.

Vi har altså alle et ansvar i kampen mod klimaforandringer, men det bliver en hård kamp, hvis de som sidder på magten, ikke er klar til at kæmpe.

Amalie Bodelund, MSG-Haslev

Hele verdens fremtid på ungdommens skuldre

Nikoline Leisner, 17 år

Gymnasieelev på Aabenraa Statsskole

Nikoline.leisner@hotmail.com

Det bør være ungdommen, der råber højest. Det er os, der skal leve med konsekvenserne i sidste ende.

Jeg kan som et ungt menneske godt blive ret så provokeret, når en autoritær figur som for eksempel Trump nedgør alvoren af klimaforandringerne. Selv herhjemme i Danmark kan nogle af klimatiltagene ses som en direkte fornærmelse. Tag for eksempel den nye afgiftsstigning på plastikposer, som den nye regering vil indføre. Ifølge Danmarks Radio vil det i praksis betyde en prisstigning på 50 øre. De fleste husholdninger i Danmark vil højest sandsynligt ikke få de store økonomiske betænksomheder ved at give 50 øre mere for en plastikpose. Derfor kan det for mig ses som fornærmelse, at det er det politiske tiltag, som vi kan forvente af vores politikere. Har vi ikke sat barren lidt for lavt?

Vores politikere er tydeligvis ikke til meget hjælp. Hvad med alle de kompetente forskere, der er i hele verden? Anerkendte og troværdige organisationer, som for eksempel FN, skænker den ene efter den anden klimarapport på et sølvfad, hvor der blandt andet står, at der skal ske markante forandringer i fødevareproduktionen, transport- og industrisektoren og arealanvendelsen. Sådant en rapport blev vi danskere præsenteret for senest i august i år! Sådant en rapport kan skræmme mange af os, men kun indtil den næste historie bryder løs, og så har vi glemt alt om den skræmmende rapport, vi alle lige har hørt om. Og lad mig lige påpege det igen, hvis det skulle være gået dig næsen forbi, det var altså i år! Jeg ville virkelig ønske mig, at forskernes rapporter og resultater var skræmmende nok til at være løsningen. Men det er desværre heller ikke svaret.

Hvem har så i sidste ende mest at tabe i denne diskussion? Det leder mig tilbage til min indledning, nemlig ungdommen. Mine fremtidige børn, mine børnebørn og måske endda mine oldebørn, hvis de da får muligheden for at opleve den smukke verden, som jeg stadig er vidne til. Det er alle os, som har allermest på spil, der skal råbe højest. Det er derfor vi demonstrer i vores skoletid - til stor forargelse for mange voksne. For hvorfor skal vi uddanne os til en fremtid som ikke ser lys ud?

Vores eneste håb for fremtiden og kloden er i sidste ende os selv. Og undervurder ikke os unge, som nogle tosser kalder "klimatosses", for vi skal nok råbe op for vores egen overlevelse. Både for fremtiden, men så sandelig også for nutiden.

Vores Klimaansvar

Anna-Ida Rosa Lumbye Nielsen

annaidalumbye@gmail.com

Klimakrisen har været svær at undgå i den seneste tid. Et hot topic under det seneste valg og omdrejningspunkt for en lind strøm af diverse klimastrejker og aktioner. Efterhånden er det et bredt anerkendt faktum, at noget må gøres. Hvad der umiddelbart er sværere at afgøre er, hvad der skal ske, og hvem der skal gøre det? I sådanne usikre og uklare situationer bliver det nemt at pege fingre af hinanden. Man kan altid finde nogle, der gør mindre og dermed retfærdiggøre sin egen indsats, men hvis vi vil finde en løsning, er dette en yderst uholdbar tilgang.

Vi står overfor en global krise, som kræver, at vi alle er villige til at yde alt, vi kan. Med andre ord er det en kamp, vi alle må deltage i på lige fod. Det handler således ikke bare om at sikre sit eget, men om at hjælpe alle med denne omstilling. Ansvar for denne opgave ligger hos os alle. Vel og mærke ikke bare i Danmark, men i hele verdenen.

Vi, ganske almindelige borgere, har dog brug for hjælp til at løfte vores del af arbejdet. Vi har brug for politikere, der vil tage deres opgave seriøst. Vi har brug for officiel og tydelig vejledning til, hvordan vi selv kan leve mere klimavenligt. Vi har brug for, at erhvervslivet bidrager med bæredygtige løsninger, der kan få en mere klimavenlig hverdag til at hænge sammen. Det kræver, at de forskellige brancher og myndigheder kan samarbejde om at sætte klimaet øverst på programmet frem for vækst og overskud, og at vi som nation bidrager til at skabe internationalt samarbejde på klimaområdet.

Allermest har vi måske brug for et godt gammeldags los i røven, så vi kan forstå, at det her er alvor; at vi bliver nødt til at ændre vores levevaner, hvis der også fremover skal være en planet. Heldigvis er "klimatosserne" allerede i gang med at råbe os alle sammen op, så nu er det bare med at lytte, tage arbejdshandskerne på og gå i gang.

Øget forbrug er et problem og forbrugerne kan ikke selv se det

Yujing Chen, elev på Slagelse Gymnasium (G1)

yujing1234@hotmail.dk

22/09-2019

Nu om dage bliver vi alle bombarderet med en milliard hvad-nu-hvis scenarier om hvad der ville ske, hvis vi ikke formindsker CO₂-udslippet indenfor en meget begrænset tidsperiode. Dette emne er derfor naturligt også blevet super trendy indenfor politik. Her for nyligt har partierne fra blå blok endda meddelt at der skal konkrete klimaforslag på bordet når regeringen indkalder til forhandlinger om en ny klimalov. Regeringen har endda ambitioner om at lave en ny klimalov *"som holder længe og har bred opbakning."* Men dette er ikke første gang, nok heller ikke sidste gang at disse ord bliver sagt, uden der sker nogen konkret handling eller løsning. Det kan godt være at der bliver lavet aftaler, men de kan vel være ligegyldige hvis ikke de bliver holdt.

For i takt med at politikerne er meget begejstret over den stigende økonomiske vækst, stiger landets forbrug også i form af energi, vand og andre ressourcer. Dette problem kan ikke afvikles ved blot at genbruge og skifte til vedvarende energi.

For det siges at den gennemsnitlige danskers CO₂-fodaftryk er blandt de højeste i Verden, på trods af at vi i Danmark har energieffektive kraftværker, boliger osv. Det siges også at selv om den økonomiske ulighed i Danmark er relativt lav, så udleder den rigeste femtedel af den danske befolkning dobbelt så meget CO₂ som den fattigste femtedel.

Det leder også tilbage til den stigende økonomiske vækst og forbrugere som har overskuddet til selvforkælelse. Den store udledning af CO₂, især i den rige del af den danske befolkning, skyldes simpelthen at danskere er kæmpe forbrugere af ikke-miljøvenlige produkter såsom tøj og elektronik.

Derfor kan det godt være at politikerne kan sætte de generelle retningslinjer, men de kan ikke stoppe de mange indbyggers massive forbrug. Derfor må vi som indbyggere kunne se at det ikke kan være rigtigt at man kan få en bluse i H&M for blot en solid 20'er på tilbud, uden at kunne se hvilke konsekvenser det måtte have haft for vores miljø, da der skal bruges jordens ressourcer til at fremstille blusen. Ifølge videnskab.dk er tekstilfarvning globalt den næststørste forurener af rent vand efter landbruget og dette er ikke den eneste fase nyt tøj gennemgår før den når ud i butikken.

Med det sagt må vi sammen blive mere bevidste forbrugere og tænke bæredygtigt og kritisk fremfor at tænke materialistisk. Vi må tænke på kvalitet fremfor kvantitet. Et godt udgangspunkt for at formindske efterspørgslen på tekstiler er simpelthen at købe genbrug. Ikke bare er det noget som vi som indbyggere kan bidrage til, men vi sparer også en masse penge.

Som indbyggere uden nogle reel magt, skylder vi ofte skylden hen på politikerne og videnskabsfolkene, for ikke at kunne finde en magisk løsning på problemet. Men i virkeligheden er vi som indbyggere faktisk problemet i sig selv.

Hvem skal gå forrest i kampen mod klimaforandringer?

Anna Mandrup, Aabenraa Statsskole

annemandrupw@gmail.com

Amazonas brænder, og det er kvægbønder der foretager ildspåsættelse for at få mere plads til produktion af kødkvæg. Hvis man ikke kan høre, hvor absurd det er at en af klodens største iltressourcer bliver nedbrændt, og at der sideløbende bliver fremmet en industri, som øger både de klimamæssige transportomkostninger og den i forvejen store mængde metan i atmosfæren, så skal vi enten have flere ørelæger i Danmark, eller også bliver vi nødt til at råbe budskabet så højt at dem på de bagerste rækker også høre det og gøre noget!

Det mest interessante ved denne nyhed er, at den ikke har været ret omtalt i medierne. Jorden fungerer ligenu som en rygers krop. Amazonas er Jordens lunger, som ikke bare gør at planter og dyr har det godt, men også at vi mennesker kan overleve under ordentlige forhold. Jorden har i lang tid, specielt i løbet af det sidste århundrede, været udsat for et stort pres på klimafronten, og i takt med at menneskemængden er steget har vi kun været hårdere mod Jorden. Hvis vi går tilbage til rygermetaforen, så kan man sige at alle de års hårdhed, har gjort kloden svag. Vi producere mere CO₂ end den kan nå at omdanne, og samtidig er store dele af regnskoven, altså lungerne, blevet fældet. Systemet er svækket, Jordens lunger har fået KOL, og brænder, denne dag, hvor jeg skriver dette, for syttende dag i træk. Det virker absurd at danskerne på nuværende tidspunkt er mere rystede over det faktum af Donald Trump ikke ville komme til Danmark alligevel fordi han ikke måtte købe Grønland... Jeg forstår at det kan udløse en diplomatisk krise og at det kan påvirke Danmarks handelsmuligheder, men hvis ikke der bliver gjort noget for regnskoven nu, så er der ingen jord at have en diplomatisk krise på.

Greta Thunberg, som efterhånden nok er den mest kendte klimatosse, i hvert fald under 18, har skabt kæmpe opmærksomhed på klimakrisen. Greta strejkede fredag d.16. august for 52. gang, dette betyder at dette nu har været hendes mission i et år, og hun har på denne tid opnået at skabe mere fokus på klimakrisen, end nogen politiker ville kunne tillade sig at påstå selv at have. Hun har talt på adskillige landes store klimamøder og mødt nogle af verdens toppolitikere for, at åbne verdens øjne for sandheden; at hvis vi ikke gør noget nu, så er det for sent.

Greta er ikke alene om at ville redde klimaet, der har de seneste år været stort fokus på området, men det fungerer desværre sådan at et lands klimaindsats er omkostningsfuldt, dette betyder at der findes flere lande, som ikke har råd til at lave ligeså store tiltag som andre, derfor er det enormt vigtigt at det bliver en international opgave at redde klimaet og ikke en national. Vi må dele vores viden og ressourcer på bedst mulig måde så indsatsen kan ske overalt. Danmark er en lille bitte brik i det store spil, men vi er gode og efterprøvede på klimaområdet og burde dele vores viden, så godt vi kan, så andre landes udvikling bliver hurtigere end vores, så vi har mulighed for at komme tættere på at løse krisen hurtigere.

EU må være limen der holder landene sammen og hænger dem op på de forpligtelser de har for at passe på kloden. Der må opstilles et regelsæt for bæredygtighed under varetransport, og producenterne burde fokusere på at skabe bæredygtige produkter hvis materialer kan genbruges, og i en drømmeverden ville dette ske i nærområderne, så produkter heller ikke skulle transporteres på tværs af kloden hver gang vi skal have nyt tøj.

For at konkludere klimavolapykken jeg lige har spyttet ud, så er min holdning at der ikke er nogen bestemt gruppe mennesker der skal gå foran. EU, erhvervslivet, klimatosserne og verdenslederne har på tværs af landegrænser et fælles ansvar for, at klimakrisen ikke forhindre fremtidige generationer i at leve på kloden, og dette kan efter min mening kun gøres, hvis alle arbejder sammen om det fælles mål; at stoppe klimaforandringerne.

De fleste har hørt det før: ”Intet er så galt, at det ikke er godt for noget”.

Mie Hamann Poulsen

mie.h.poulsen@gmail.com

Klimaproblemet er blevet omtalt som ”menneskehedens hidtil største udfordring”. Vi har skabt et problem, som vi ikke er i stand til at løse før vi laver radikalt om på vores livsstil, og begynder at leve i sammenspil med naturen, ved at indordne os dens præmisser.

Her har jeg en stærk pointe med at bruge pronomenet ’vi’. For i dette kapitalistiske økosystem som vi har skabt, har vi alle som mindre komponenter noget magt, som vi skal udnytte rigtigt. Økosystemets konsumenter er os forbrugere. Vi har en magt, og jeg vil gå så vidt til at sige, et ansvar, for at målrette vores købsmønstre og krav, så det bliver en god forretning for systemets producenter, nemlig virksomhederne, at omstille sig til mere bæredygtig produktion og tjenester. Omvendt har økosystemets producenter også selv, et ansvar for at tilbyde forbrugerne nytænkende produkter samt investere i fremtiden. En anden vigtig aktør, mener jeg, er pressen. Klimaforandringer kan være en indviklet affære, hvor grænsen mellem fup og faktor, kan være svær at gennemskue for den almindelige borger. Medier skal derfor i samarbejde med forskere, være med til at male et detaljeret billede af virkeligheden, så vi alle har nemmere ved at gøre ”det rigtige” eller måske rettere sagt ”det mere rigtige”.

Så skal vi som demokratiske borgere også gøre op med den farlige resultatmentalitet, der måler politisk succes på hurtige resultater fremfor langsigtede ambitioner. Vi skal have tilliden tilbage til politikerne, så dem vi vælger, både nationalt, regionalt og internationalt, kan være med til at fastsætte økosystemets abiotiske faktorer, i form af målrettede afgifter, forbud og målsætninger. De kan dermed være med til at sikre et sundt sammenspil mellem økosystemets organismer og miljøet.

Sammen skal vi reformere begrebet lykke og velstand, så vi kan opretholde, og måske endda forbedre vores livskvalitet, i takt med at vi bevæger os mod et mere bæredygtigt samfund. Der er så mange dimensioner af denne kolossale opgave, at alle kan, og er

nødt til at bidrage. Det er også værd at tænke på, at de bedste ideer opstår, når man arbejder med et problem der rummer en række restriktioner.

Så lad os sammen skabe det håb, mod og sammenhold for og med klimaet, og lad det gennemsyre den måde nuværende og kommende generationer indgår i dette økosystem på.

Klimatosserne ødelægger debatten

Albert Eilgard

albert@eilgaard.dk

Klima er et af vor tids mest omdiskuterede emner, nogen vil endda sige det er overdrevet, og der er jeg enig. De reale klimatosser findes bare ikke hvor mange ville lede. De reale tosser er dem der ikke indser det følgende.

Handling er nødvendigt, Jorden vil i fuldkomment bogstavelig forstand være ubeboelig for mennesker inden det næste århundrede er omme hvis vi fortsætter vores nuværende kurs. Det er endda så slemt, at jordens gennemsnitstemperatur i år 2100, ifølge NASA's modeller, vil være steget med omkring 4°C, en stigning af samme størrelse som faldet vi så under istiden. Ikke blot det, en rapport fra FN udgivet i år 2018 forudsiger at jordens temperatur vil være steget til 1,5-2°C over præ-industrielle niveauer, hvilket vil medføre drastisk forværring af levestandard i meget af verden, hungersnød og naturkatastrofer. I tilfældet af en stigning på 2°C vil forandringerne være så drastiske, at de når et irreversibelt niveau. Med andre ord, klimaforandringer har allerede haft fatale konsekvenser i meget af verden, og disse vil kun blive værre med tiden medmindre vi gør noget, og det noget skal gerne være indenfor de næste 20 år. Med det i sinde, må man indse at der ikke er noget alternativ til handling.

Danmark alene er ikke nok til at løse problemet. Handling skal komme fra hele verden, men vi kan ikke bare sidde passivt i Danmark og forvente at større lande tager kampen op. Hvis vi ønsker handling, hvilket vi i højeste grad gør, må vi selv handle. Danmark skal er nødt til at gå forrest. Man kan frygte at resten af verden ikke vil følge med, men selv hvis det er tilfældet er vi lige så slemt stillede som hvis vi intet gjorde. Det danske velfærdssystem er et glimrende eksempel. Aktivister og politikere referer ofte til den danske model. Figurer så prominente som Bernie Sanders lader deres politik inspirere af dansk velfærd. Det er plausibelt at en innovativ dansk klimapolitik ville have en lignende effekt. Internationalt ledes der efter en løsning på klimaproblemet, og hvis Danmark finder noget der bare minder om at kunne bruges vil omverdenen uden tvivl låne fra den.

”Hvad vil det koste?” spørger læseren måske nu. Hertil er der to svar. Det første og vigtigste er, at prisen er negligerbar. Givet nødvendigheden af at stoppe klimakrisen er ingen omkostning stor nok til at legitimisere inaktion. Det andet svar, er at Danmark er en af de rigeste lande i verden, og derfor en af de lande der økonomisk er bedst i stand til at lave større klimareformer. Hvis nogen lande har ressourcer at ofre på at erstatte fossile brændstoffer med bæredygtige kilder og udfase animalske produkter, så er det Danmark. Givet alt dette må man sige, ja, klimadebatten er i høj grad overdrevet, da konklusionen allerede er åbenlys.

Har politikerne spillet elbilens kort i en klima-krise, som elbilen er med til at forværre?

August Strunz Pedersen

auguststrunz@gmail.com

I størstedelen af de danske politiske partier vil man i dag, i det 21. århundrede finde mange tiltag, der indebærer elbilen, som den vigtige brik til at løse de klimaforandringer, som sker i verden. Mange politikere er under den overbevisning, at hvis alle kører i elbiler, vil vi, kunne fjerne bilen som en udleder af CO₂. Dette fremgår tydeligt i eksempelvis Enhedslistens partiprogram. Læser man deres miljøplan, fremgår det meget tydeligt, at deres intention er at udfase fossile brændsler i biler og erstatte dem med el. Eksempler på dette er: "det hovedsageligt skal ske ved at udskifte benzin- og dieselmotorer med elbiler" eller "Derfor er det vigtigt, at vi inden for få år helt stopper salget af biler, der kører på fossile brændsler, og erstatter dem med elbiler". Spørger man klimaeksperterne hos www.videnskab.dk og deres redaktion, er problemet ikke så simpelt. Dette skyldes, at elbilen i sin levetid udleder næsten så meget CO₂ som diesel og benzinbilen gennem batteriernes produktion, den stadig forurenende energiproduktion som vi har, men også at de efterlader et meget forurenende affald, nemlig lithium, fra bilens mange batterier. Dette er dog ikke ensbetydende med, at Enhedslisten og deres miljøprogram er forkert. Problemet ligger i, at Enhedslisten måler og analyserer, på det CO₂ elbilen udleder, når den kører, hvilket er yderst tæt på 0, men ikke ser på det brede billede over hele elbilens levetid. Denne fejl bliver ikke kun lavet af Enhedslisten, men af størstedelen af de partier, som i dag er repræsenteret i det danske folketing.

I stedet for at se på elbilen, skal politikerne se bredere, på ny teknologi, som i modsætning til elbilen er bæredygtig og miljøvenlig på alle aspekter. Canadierne har et eksempel på sådanne teknologi og er i gang med at promovere produktet, som opfanger carbon fra luften, blander det med hydrogen fra vand og ender med et produkt, der har kemisk den samme sammensætning, som fossile brændsler og altså derfor kan fyldes på en benzin eller diseldrevet bil. Deres mission er, at man

skal kunne genanvende carbon på samme måde, som man genanvender andet affald. Ekspertter har kaldt denne løsning for banebrydende, fantastisk og "skidesmart" dog dyrt, men hvis alternativet er at betale for lade stationer i hele landet, samt at få skrottet 3 millioner benzinbiler og dieselbiler, er det nok ikke så dyrt igen, hverken i kroner og øre, eller CO₂.

Små valg for individet, stor betydning for verden

Augusta Riegels Gudbergen

18aurg@herlufsholm.dk

Verdenshavene stiger, indlandsisen smelter, og temperaturene bliver højere. Hockey Stick grafen, der viser gennemsnitstemperaturen for de sidste 2000 år, har fået sit navn på grund af den markante stigning i det 20. og 21. århundrede, som giver grafen en hockeystavs lignende form. Hockey Stick grafen, samt de utrolig mange skovbrande i Amazonas, der i øjeblikket okkuperer nyhederne, er blot flere beviser, som endnu engang illustrerer klimaforandringernes realitet. Klimakampen er et fænomen, som optager den politiske dagsorden både internationalt, nationalt og lokalt plan.

Især i Danmark er der bred enighed om, at der skal ske noget. Vi er et af de lande i verden, som er mest klimabevidste. Alligevel hører man modargumenter som: ”Danmark behøver ikke bruge ressourcer på klimakampen, for vi er så lille et land, at det vi gør, alligevel ikke har nogen betydning.” Man kan heller ikke modsige, at hvis store industrilande som Kina og Indien fortsætter med at udlede ekstreme mængder CO₂, vil det være ubetydeligt, at man, som almen dansker, for eksempel vælger en plantebaseret bøf i stedet for oksekød. Det betyder dog ikke, at vi ikke behøver at gøre noget.

Klimakampen er ikke en kamp, vi danskere kan kæmpe alene. Det er et internationalt problem, og derfor skal det løses på verdensplan. EU er vores bedste mulighed for at skabe internationale forpligtende aftaler, der sørger for at presse klimasyndere som Kina og Indien. På statslig plan er det vigtigt at sørge for et grønnere Danmark. Det skal ske ved udskiftning af diesel- og benzinbiler. Derudover skal affaldssortering implementeres i alle kommuner, så vi kan genbruge så meget så muligt. Sidst men ikke mindst skal vi danskere selv tage ansvar og gøre en indsats for at ændre vores forbrugskultur. Vi skal bruge mindre plastik, og vi skal reducere mængden af madspild. Fordi ja, Danmark er et lille land, men hvis ikke vi gør noget, hvordan kan vi så forvente, at nogle andre gør?

Klimaforandringerne er noget, vi alle mærker, og den eneste måde vi løser problemet, er hvis hele verden samarbejder.

Væk med guleroden og frem med pisken

Carl Johan Quistgaard

carljohanq@gmail.com

De fleste ved, at klimaændringerne kan forvolde store problemer i fremtiden, men også at de kan hindres. Alligevel forekommer indsatsen på miljøområdet ikke stor nok.

Flere mener, at enkelte lande som Danmark skal gå forrest i kampen mod klimaforandringerne som følge af, at vi er meget ressourcestærke, og at andre lande derfor vil følge efter. Jeg mener ikke, at denne påstand er korrekt. Alle skubber ansvaret over på andre end dem selv, og hvis vi er så heldige, at et par lande går forrest, vil det være langt fra nok til at standse klimaforandringerne.

Jeg tror endda, at det vil have en modsat effekt. Hvis Danmark går all-in for grøn energi, vil andre lande blot tænke: ”Når de gør det, så behøver vi ikke”. Også selvom det vil give beslutningstagernes efterkommere en værre fremtid.

Problemet kan ikke løses ved, at enten de enkelte stater eller klimatosserne tager kampen. Det er EU, stater, industrier, klimatosser og alle os andre. For at sætte en stopper for klimaforandringerne, er alle lande verden over nødt til at gøre en indsats. Det kommer ikke til at ske, hvis man bare fortæller dem, at de skal gøre det. Vi er nødt til at få en hårdere og koldere tilgang til tingene. Klimaændringerne er et planetarisk problem, og derfor skal regeringer verden over gøre en indsats, eftersom de er de eneste, som er magtfulde nok til at implementere lovgivninger, der påvirker både industrier og enkeltpersoner. Dette kan man gøre gennem EU:

EU kan i høj grad påvirke EU-landene og lægge pres via handelsaftaler med nogen af de største klimasyndere: USA og Kina. Stater verden over kan støtte grøn energi, offentlig transport, genbrug af affald og kan lave love der presser enkeltpersoner til at leve klimavenligt ved f.eks. at cykle, sortere affald, undlade at flyve på ferie, spise mindre kød osv.

Tilgangen til kampen mod klimaændringerne bør være hårdere og mere konsekvent, for at vi kan vinde slaget. Vi bør lægge pengene på EU, da det er den eneste måde, hvorpå vi kan påvirke flest muligt lande. For vores efterkommeres skyld burde vi gøre klar til en fremtid, hvor alle lande samarbejder om at skabe et bedre miljø med færre fossile brændstoffer og grønnere energi.

Af Carl Johan Quistgaard, 2.b, Herlufsholm Kostskole, carljohanq@gmail.com

Hvem skal gå forrest i klimakampen?

Casper Lonsdale, Herlufsholm Kostskole 2.b, email: casper.lonsdale@yahoo.dk

Klimaforandringer er en realitet. Mængden af drivhusgasser i atmosfæren er stigende, og det påvirker klimaet negativt. Årligt udledes der 50 milliarder tons drivhusgasser. Langt størstedelen er co2. Jordens naturlige ressourcer optager 55% af den årligt udledte co2, hvilket betyder at 45% af alt den co2, der udledes, ender i atmosfæren og er med til at bevirke den globale opvarmning. Dette er ikke en holdbar løsning. Ideelt set skulle verden være co2 neutral, hvilket vil sige, at alt den udledte co2 optages. Verden har brug for ændringer. Dette skal først og fremmest ske i internationale organisationer som FN, der bør udarbejde planer for en omstilling til en co2 neutral verden. Det er verdens rigeste og mest ressourcestærke lande, der bør gå forrest i kampen og sætte et eksempel for resten af verden. Hertil hører bl.a. Danmark, der som et lille land har ressourcerne og størrelsen til at realisere en omstilling til et co2 neutralt samfund. De to største klimasyndere er strømforbrug, der udleder 13,41 milliarder ton co2 årligt, og transport, der udleder 7,87 milliarder tons årligt. Danmark bør omlægge strømproduktionen til 100% vedvarende energikilder. Dette vil reducere udledningen af co2 fra strømforbruget, og det vil gøre el transport grønt. Det er blevet moderne at have en elbil, og mange taler om dem, men elbiler er ikke bæredygtige og er ikke løsningen på klimaproblemet indtil videre, da en stor del af strømmen i Danmark produceres på kraftværker. Danmark har muligheden for at sætte et eksempel for hele verden. Det første skridt er altid det sværeste at tage for at opnå forandringer, men vi må være den forandring, vi selv ønsker at se.

I 2015 indgik de 196 medlemslande i FN's klimakonvention den såkaldte Parisaftale. Parisaftalen forpligter medlemslandene til at begrænse den globale opvarmning til en 1,5 grader. Den globale opvarmning må ikke overstige 1,5 grader. En stigning på mere en 1,5 grader vil resultere, i at verdens koralrev vil dø, og at polerne smelter. Disse udviklinger vil have fatale konsekvenser for en lang række dyr, der vil have meget svært ved at overleve hvis ikke helt at uddø.

Kun 16 ud af de 196 medlemslande har indført planer nationalt, der er stærke nok til at realisere Parisaftalen. Danmark er ikke et af disse lande, men det bør vi være. Danmark har fantastiske forhold, når det kommer til vedvarende energikilder. Danmark er et fladt land, hvilket giver nærmest ideelle forhold for vindmølleparker. Det blæser dog ikke altid, og derfor bør Danmark prioriterer forskning i nye former for vedvarende energi såsom brintenergi, der er en bæredygtig energikilde med restproduktet vand.

Kom ind i (klima) kampen

Christian Munk Ebbesen
Christian.munk.ebbesen@gmail.com

Klimadebatten bliver mere og mere aktuel. For hver dag der går påmindes vi om den; den ene dag er det en svensker i en jolle; den anden er det Amazonas der brænder. Mange er på nuværende tidspunkt velbevidste om dette århundredes store problem. Og da vi som individer er godt orienteret om klimaproblemerne, er det også op til os som individer, at lede kampen for et bedre klima.

I juni måned var det op til den danske befolkning at vælge, hvilken retning Danmark skulle gå. Det vigtigste tema i valgkampen var klimaet. Selv Dansk Folkeparti, der traditionelt ikke har haft klimaet som et politisk fokusområde hoppede desperat med på bølgen. Men nok for sent. Det var tydeligt at danskerne generelt gerne ville gå en grøn fremtid i møde. Tager man et blik på valgbarometrene, var det tydeligt, at fremgangen lå hos de partier, der havde den grønneste dagsorden, og det var da også rød blok, der endte med at ”stå øverst på podiet”. Det er derfor vigtigt at denne grønne fremtid ledes af en regering, som følger den klima- og miljøorienterede linje, som befolkningen har efterspurgt.

Den gennemsnitlige dansker udleder årligt 19 ton CO₂, hvilket gør danskere til et af de mest forurenende folkefærd. Regeringen kan kun påvirke danskernes beslutninger til en vis grænse. Om det så er en højere bilafgift eller et forbud mod pejse, så er det langt hen ad vejen op til individet selv at beslutte sig for hvilken side de vil tage i denne afgørende klimakamp. Vil man stå på sidelinjen, og lade andre tage ansvaret? Eller vil man deltage, og gøre en forskel?

For det er gennem vores handlinger, at vi gør en forskel. Individet skal nemlig som forbruger være orienteret og vælge hvad der skal være øverst på dagsordenen. Skulle man købe billige og masseproducerede varer - eller prioritere bæredygtighed. ”*Vi skal ændre forbrugskultur og gøre den mindre materiel. Vi skal bruge flere penge på oplevelser i fritiden såsom restaurantbesøg, kultur eller sport, og selvfølgelig så tæt på som muligt i stedet for at flyve langt væk*” mener Michel Minter, som er programleder hos tænketanken Concito. Dog skal man tage højde for, at økonomi også er en faktor, da det ikke er alle, der har mulighed for at købe økologisk hver dag. Så det kræver også

noget handlekraft fra statens side, og ligesom forbrugerne skal de også have fokus på det miljøvenlige. Man kunne som led i den større grønne omvæltning, fjerne moms på økologiske varer. En Gallup-undersøgelse viser også at flertallet ønsker en sådan ændring. Supermarkeder som Føtex Food, Bilka og Super-Brugsen har over en længere periode kørt en kampagne, hvor det er muligt som kunde at spare 20-30% på økologiske varer. Men i sidste ende er det individet der i sidste ende skal gå forrest. Individet har så mange muligheder i forhold til klimakampen, og har samtidig også indflydelse på mange dele af samfundet, ja selv hvem der skal have magten i Danmark. Derfor er det vigtigt at tage initiativ, og vise at man gerne trækker i spillertrøjen, for at gøre en forskel for verden og fremtiden.

Kan Kina klima? - Klima Kina kan!

Christian N M Nielsen

17cnmn@herlufsholm.dk

Et velfungerende samarbejde mellem stat og erhvervsliv kan lede til udvikling i forhold til kampen mod klimaforandringen, i det teknologiske fremgange og bæredygtige løsninger. Danmark er et meget bæredygtigt land, og burde fokusere på at investere på internationalt plan, dermed en social og miljøvenlig forbedring i lavere miljø bæredygtige samfund som Kina og Indien. Det vil sige, høj bæredygtige lande som Danmark eller Norge burde investere i teknologiske fremgange indenfor miljø bæredygtighed på internationalt plan. Vores stat burde investere og opmuntre erhvervslivet til at finde løsninger i kampen mod klimaforandringen, og dermed bliver markedet inden for bæredygtige innovationer og løsninger større.

Nogen vil mene, at det er vigtigt at Danmark burde blive drevet af 100 pct. vedvarende energi. Men det er endnu vigtigere er at lande med meget større befolkningstal som Kina og Polen, der oven i købet udleder meget mere CO2 end f.eks. Danmark eller Sverige bliver mere miljømæssigt bæredygtige. Derudover er der en tendens til at ny ”industrielle lande” som Kina og Indien udleder meget mere CO2 pr. indbygger, hvor ifølge Berlingske Kina ligger op anden plads og Indien næsten tredje. Så spørger man: Hvorfor investerer stater som Danmark og Sverige ikke på internationalt plan, men i stedet Danmark? Hvorfor investerer vi ikke i lande som Indien og Kina, der virkelige har brug for det?

For det andet er det ikke kun op til staten og erhvervslivet, men også det enkelte individ på internationalt plan til at prøve at forhindre udledningen af CO2 ved at træffe miljøvenlige valg. Dog betyder det ikke, at man burde investere i elbiler og elcykler som danske politikere i Danmark værdsætter så meget i dag. Elbiler og elcykler udleder ikke CO2, men det bliver udledt CO2 ved produktionen af elbiler såvel som bilens batteri. Det er også derfor en elbil i Polen udleder meget mere CO2 end en elbil i Danmark på stor plan, da Polen producerer en stor andel af elektricitet med kul, i det primært u-filtrerede kulkræftværker. Derudover viser det, at Danmarks løsninger ikke nødvendigvis gælder for alle lande.

Et eksempel på innovation indenfor erhvervslivets er Haldor Topsøe A/S. Haldor Topsøe er et dansk firma inden for heterogen katalyse. En af firmaets afdelinger fokuserer på filtreringen af kulkræftværker, hvor lande som f.eks. Danmark har investeret meget kapital. Danmark bruger masser af filtre som kan filtrere op til 99 pct. af al CO og NOx. Derudover har Danmark været meget dygtig til at avancere processen ved at implementere endnu flere forskellige filtre oven på hinanden. Filtrene betegnes som generationer, hvor lande som Polen, Kina og Indien ikke bruger filtre, siden det er kosteligt. Mange kulkræftværker særligt i Norden har op til 7 filtre (generationer), men så reduceres også effektivitet. Det bliver kun dyrere og mere teknologisk udfordrende at implementerede forskellige filter oven på hinanden, hvor vi kunne bruge tiden og kapitalen til at investere i lande som Indien, Kina og Polen, der ikke bruger mange filtre. Desuden vil lande som Indien og Kina gerne lave et samarbejde, siden de har oplevet mange sociale konsekvenser som luftforurening, siden 30 pct. af alle dødsfald i Kina skyldes luftforurening ifølge Jyllands Posten, 2017. Overvej, hvor produktivt et samarbejde mellem staten og Haldor Topsøe ville være, hvis de arbejdede sammen?

På den anden side kan man ikke bebrejde lande som Kina og Indien, der ikke fik oplevet en lige så omfattende Industriel Revolution som vesten gjorde for ca. 250 år siden, hvor vesten forurened ekstremt meget. Men det ændrer ikke på situationen vedrørende klimaforandringen i dag, da vi

stadig udleder for meget CO2. Alt i alt er det op til staten, erhvervslivet og det enkeltindivid samarbejde for at forhindre klimaforandringerne i dag. Det skal være et velfungerende system, hvor staten opmuntrer og investerer i erhvervslivet, som finder løsninger til verdens klimaforandring, og det enkelte individ er forpligtet til at træffe omtænksomme og miljøvenlige beslutninger.

Christian N. M. Nielsen, Herlufsholm Kostskole 2.B Email: 17cnmn@herlufsholm.dk

Jorden for alle, alle for jorden!

Zofia Berezowicz

Zof.berezowicz@gmail.com

Efterhånden er de fleste af os enige om, at moder jords status quo er ved at være et problem, der er nødvendigt at tage hånd om. Debatten om *hvad* vi skal gøre, kører derudad, men ved siden af kører en ligeså højrøstet debat; *hvem* skal gå forrest og lede vejen mod en grønnere fremtid?

Umiddelbart er der tre store grupper, man kunne pege på som værende de ansvarlige for handling. Regeringerne er et oplagt svar, ligesom industrierne også er det, som værende de store, globale aktører. Privatpersoner – herunder 'klimatosserne' – er dog ligeledes en vigtig aktør, i og med der er mange af os, men bestemt også fordi vores forbrug og vores stemmer påvirker de to andre aktører.

Regeringerne åbenlyse fremgangsmåde ville være lovgivning på det grønne område. Der er stærkt brug for lovgivning, hvis den grønne omstilling rent faktisk skal blive en succes, inden der ikke er nogen vej tilbage. Vi må dog se i øjnene, at der her er to ting der gør sig gældende: for det første er det umuligt at lovgive om alle aspekter af samfundet, og for det andet er der aldrig stillet en garanti for, at alle følger lovgivning – og når vi er i kamp med tiden, har vi ikke råd til, at nogle forsøger at snige sig udenom.

Industrierne får ofte hug for at være de store syndere. Efterhånden er det blevet alment kendt, at der blot er 100 firmaer i verden, der er ansvarlige for 71% af den globale CO₂-udledning siden 1988, som f.eks. Fast Company oplyser os om i en af deres artikler. Miljøvenlighed indenfor industrierne ville derfor uden tvivl være meget velset. Men selvom mange efterhånden reklamerer sig med en grøn profil, vil industriernes helligste mål altid være profit. Kan den grønne omstilling ikke gøres profitabel, er det naivt at forvente, at industrierne pludselig tager førerselen på og viser vejen.

Den sidste gruppe vi kan se på, er privatpersonerne. Internettets dybder har utallige tips og tricks til en mere miljøvenlig livsstil som man kan implementere i større eller mindre grad – afhængig af hvor 'klimatosset' man nu er. Ordsproget "mange bække små gør en stor å" bliver tit brugt i debatten, og nogle vil mene, at privatpersonernes indsats endda

er nok; større behøves det heller ikke at gøres, vel? Her vil jeg dog fremstå som pessimisten og sige, at hvad nytter det reelt, at den almene befolkning tænker på klimaet og handler derefter, hvis industrierne og regeringernes fokus ligger et helt andet sted?

Konklusionen må være, at ingen kan fralægge sig ansvaret og sige 'det må de andre klare'. Der er brug for en 180° vending af udviklingen og vejen frem *er* samarbejde, hvor meget vi alle end hadede det tilbage i folkeskolen. Musketerernes kendte ed lyder "én for alle, alle for én!"... Måske denne tankegang skulle overføres til klimakampen? Jordens undergang indebærer trods alt os alle sammen.

Det er ikke mig, det er dig.
Victor Paarup Jensen

Victorpaarup01@gmail.com

Normalt hersker der en typisk 'vi må da gøre noget indstilling'. Et eller andet? En lille folder og en kampagne? Et velment opslag på de sociale medier eller hvis alt er galt: Et opråb til de lokale politikere. Selvom vi er bevidst omkring, at vores adfærd skaber klimaforandringerne, hvorfor forholder vi os så ikke til det? – Tilsyneladende skyldes det nemlig det lille koncept, vi kender som "de andre".

Jeg har da købt en elbil, men hvad med de andre? Det er jo de andre, der er problemet i forhold til klimaet. Det er de andre, der ikke respekterer klimaet, er miljøsvin, ikke forstår grøn omstilling, er egoistiske og ligeglade. Det er ikke mig! Vi er blevet nogle 'bevidst inkompetente' individer, der typisk udpeger de andre som problemet og vender øjne af klimatosserne, politikerne og ikke mindst personer i ledende stillinger, både i det private og kommunale.

Paradoksalt nok er dette et af de store problemer: Lederne skal gå forrest. For hvis vi skal gøre noget dramatisk, noget anderledes, så kræver det, at vi også kan se at vores ledere gør det. De fleste strategier og målsætninger, der omhandler klimaforandringer, appellerer til os individer, om at ændre vores adfærd, så vi skåner miljøet og dermed forholder os til klimaet. Den naturlige reaktion for de fleste, ville frembringe den "fiktive 3.person" nemlig "de andre". Det er jo ikke mig, der kan ændre CO2-udslippet eller reducer plastikforbruget, så hvorfor skal jeg interessere mig for disse 17 verdensmål der er besluttet i FN? Udover det kan ingen ledere jo gå forrest i disse tiltag, for det jo dem der har etableret de nye målsætninger og allerede opfylder disse tiltag, mener de. Det jo det enkelte individ, der skal lære det og eftersom lederne er iført skylapper og økonomiske briller, så fortsætter begge den samme adfærd.

Personligt glæder jeg mig til året 2030. Alle virksomheder, ministerier, interesseorganisationer har en 2030-strategi, som lover, at alle problemer, vi overhovedet kan få øje på, til den tid er løst. Lige

nu, der snakker vi bare, men i året 2030 består jorden kun af bæredygtige energiforsyninger ligeledes er naturkatastrofer reduceret og ekstrem fattigdom er totalt udryddet.

Vi overvurderer os selv og hvad vi kan udrette i fremtiden. Vi laver urealistiske strategier for, hvordan vi i fremtiden kan håndtere klimaforandringerne. Men, når fremtid bliver nutid, er vi imidlertid desværre gået i ring og står samme sted. I forhold til FN's 17 verdensmål samt 169 delmål, indikerer dette også, hvor uoverskuelig det bliver for lande, virksomheder, ministerier og ikke mindst individer, at gøre en reel forskel. Hvilke verdensmål skal vi vælge? nr. 13. klima indsats eller nr. 7. bæredygtig energi eller en af de 15 andre mål? Det nemmeste valg bliver simpelthen ikke at tage noget valg. Det hæmmer beslutningsprocessen. Ved at reducere i verdensmålene, øger man oddsene for, at modtageren gør netop det, man gerne vil have dem til at gøre. Hvis klimaforandringerne skal tages seriøst, kræver det, at vi får nogle gennemskuelige konkrete mål. Konkrete mål, som hverken er urealistiske, uøkonomiske og kan håndteres af hvert enkelt individ. Kort er godt - også i bekæmpelsen mod klimaforandringerne.

Temperaturerne stiger, mens vi farer vild i de skove, vi fælder

Vi er faret vild. Vi er faret godt og grundigt vild i bæredygtige klimaplaner og Instagram-trends. I selverklæret klimatosseri og bashing af erhvervslivet. Vi fjendtliggør hinanden og peger fingre af dem, der ikke har en lige så klimavenlig levevis som os selv.

Kristine Kruse

Vildfarne. Forvirrede. Uden retning. Nogen må tage teten og føre os mod den omtalte grønne omstilling. Nu. Men skal det gøres gennem sociale medier, loven eller noget tredje?

Jeg har selv svært ved at skelne mellem faktisk klimavenlighed og simpel green-washing i dette virvar af bæredygtige virksomheder, influencere og politisk spin. Én ting er jeg dog helt sikker på: Jeg er utilfreds med det sted, debatten har taget os hen. I stedet for at handle om, hvordan vi optimerer og effektiviserer det samfund, vi nu engang har, er klimakrisen blevet et mediestunt, man kan opnå status med. *Jeg spiser ikke kød. Jeg køber kun genbrugstøj.* Det er blevet en hyggelig leg at interessere sig for menneskets fremtidige eksistens. Noget, man kan skrive i sin Instagram-bio. Og netop dér har vi problemet og grunden til, at fænomenet *klimatosseri* ikke er andet end et hult klingende ord. Det er blevet en identitet. En trend på lige fod med mom jeans og blomstrede nederdele. Jeg ved, at jeg generaliserer. Men langt mere, end det faktisk rykker noget, tror jeg, at begrebet 'klimatosse' - med alt, hvad det indebærer - handler om selviscenesættelse. Og *det* har altså ikke meget med klimaet at gøre. Jeg tror, at det bedste, vi som individer kan foretage os, er at være *miljøvenlige*, tænke i mindre målestok. For havstrømme og vindsystemer kan vi ikke influere ved at købe mandelmælk i stedet for letmælk og skrive om det på Twitter.

Den nyeste klimarapport fra FN foreslår, at vi effektiviserer vores landbrug for at mindske CO₂-udledningen. Det giver god mening. Det, der tager mest plads, er kødproduktionen. Det ville kræve langt mindre opdyrket jord, hvis vores kost blev mere plantebaseret. Forskere fortæller os også, at hvis vi vil gøre os forhåbninger om at mindske temperaturstigningen, skal brugen af kul være udfaset i 2050. Men alt imens vi læser klimarapporter som søndagsunderholdning og stemmer på venstreorienterede partier, der vil gøre flybilletter lidt dyrere, er der lande som Oman og Jordan, hvis økonomi og lands ve og vel er afhængige af den forurenende olieindustri. Vildfarne? Det tror jeg nok.

Hvis vi vil tage klimaforandringerne seriøst, skal der restriktioner til, som skal komme fra dem, der har magten: Staten. EU. Vi, der har ressourcerne, må hjælpe os selv og olielandene ud af den økonomiske afhængighed af fossile brændsler. Vi skal effektivisere vores landbrug, så vi ikke i addition til Amazonas-brandene rydder de naturarealer, vi har i vores smukke, lille flække af et land. Det skal regeringen sikre.

Og måske er jeg for hård ved klimatosserne. For at rykke noget i et samfund, må dets borgere også sætte eksempler, andre kan følge. Så i stedet for at snakke om, hvem der skal føre an, må vi diskutere, hvordan vi bedst sikrer et samspil mellem det lovmæssige og det moralske.

Og på den note vil jeg slutte af med en kærlig opfordring: Lad os ikke gøre noget så vigtigt som klimakrisen til en *feud* på Facebook. For jeg tror ikke, at nogen nyder udsigten til en mulig masseudryddelse. Men vi er alle forskellige, og som der er skeptikere inden for andre felter, vil der også være det, når det kommer til klimadebatten. Diskussion er godt, men endnu bedre er det, når en ordentlig tone følger med.

Kristine Kruse kristinekkj@gmail.com

Hej!

Kunne nedenstående tekst måske hører med til debatindlægget - ikke som indhold, men mere som et forord? (teksten skrevet med kursiv) Jeg ved ikke helt i forhold til formalia, men jeg har ikke gjort det store ud af layout, og det blev lidt længere end en side. Der er ikke læst korrektur på det, så hvis det ender med at skulle bruges til noget, så ville det være fedt, at der var en der gjorde det, eller i lige gav lyd fra jer, så jeg lige kunne rette det for kommafejl :) Det er skrevet lidt spontant, og jeg havde egentlig ikke tiden, men tog mig tiden, fordi det for mig er vigtigt at tage stilling.

Dorthea Brædstrup-Holm

Dorthea Brædstrup-Holm: 2. g. Slagelse Gymnasium

* I tilfælde af at jeg "vinder", vil jeg gerne frasige mig præmien, hvis det kan lade sig gøre. Hvis det er muligt, vil jeg gerne at præmiens tilsvarende beløb gives til klimaorganistotion eller forskning inden for området - selvom beløbet nok ikke kan gøre den store forskel, har det en stor symbolsk værdi.

Jeg har vedhæftet et debatindlæg, måske lidt uden for kriterierne, men det skulle også være noget, jeg kunne have mig selv med i. Jeg er ikke ekspert, og det fremgår klart i debatindlægget, og der er derfor ikke så konkret rent løsningsmæssigt. Det er bikset sammen som spontant, men jeg syntes, at det var en vigtig debat at deltage i.

Jeg håber i hvert fald, at det giver lidt stof til eftertanke, selvom det måske er noget mere konkret i søger. Hank lidt op i selvtilliden, og dyrk lysten til at gide klimaet!

Tag ansvar og vær stolt af det!

Klimafeberen raser og fremtidige generationer vil blive immune, hvis vi ikke gør noget mere.

Vi har en fortid der har bragt os til nutiden, men kan fremtiden bære os? Vi skal til at vinde i kampen mod en grøn og bæredygtig fremtid. Er det staten, EU eller erhvervslivet der skal gå i front, eller skal kampen blot kæmpes af klimatosser og gængse borgere? Det er sådan set ganske væsentligt og fornuftigt at spørge sig selv om, og måske ikke så svært at besvare endda, eller hvad?

Jeg føler, at danske virksomheder er begyndt at sætte ind i kampen mod klimaet, og gør klimaet til en del af deres profil, men mange tager måske ikke dette med hjem. Jeg siger ikke, at alle skal blive vegetarer eller glemme alt om kultur og mangfoldighed, men alle bør tage stilling til, hvad de kan bidrage med til en fælles og effektiv indsats. Nogle har bare flere ressourcer at bidrage med, og jeg håber da også, at man har den samvittighed og en lyst til at gøre noget, der hvor man kan. Tværtimod skal man se samspillet mellem EU, stat, erhvervsliv, institutioner, klimatosser og gængse borgere som et urværk - er der en del der ikke sætter ind, går hele uret i stå, og der tabes kun mere og mere tid i kapløbet om en værdig fremtid. Jeg synes, at det kan være enormt svært at sætte ord på, hvad der skal gøres, og jeg har bestemt heller ikke den viden det kræver. Jeg er ikke ekspert og min pointe er blot, at ansvaret ikke skal lægges over på de almene borgere, for vi er ikke eksperter. Af og til virker det som om, at kampen i høj grad kæmpes af os. Jeg tror ikke, at det er vejen frem, men det skal udnyttes, at der er engagement til at støtte op om det politiske. Vi skal selvfølgelig blive en del af kampen, men løsningsforslagene skal ikke placeres hos os. Det skal drives af dem, der har forstand på det, og så må vi andre stole på, at dette er et emne der ikke misbruges til at opnå politisk magt, og at eksperterne ved, hvad de taler om.

Ganske enkelt kræver det, at alle tager ansvar - det svære ligger i, hvordan **VI** skal gøre det.

Det kræver et fælleskab og et os, og grundlæggende er det måske det vi mangler. Netop denne 'os' og 'dem' situation er problemet. Vi skylder ofte skylden på de andre og fralægger os ansvar, og vi venter på de andre gør noget. Vi ser begrænsninger i hinandens nærvær fremfor de mange muligheder, men folk flygter altså på grund af klimaproblemer, og vi bør alle føle et ansvar. Jeg kender fra mig selv, at man bekymrer sig lidt mere om folk man kender, men hvorfor er nogle mennesker mere værd end andre? Er vi mere værd end den fremtidige generation, og fortjener de, at vi skider på dem og deres omgivelser, bare fordi vi ikke kender dem endnu.

Så er der selvfølgelig det økonomiske aspekt. Det er mit indtryk, at mange større firmaer har gode intentioner, når det kommer til bæredygtighed, grøn omstilling osv., og flere uddannes med fokus på samme. Vi har en viden, der gør det muligt at gøre noget, men det koster altså nogle penge, og det skal vi acceptere. Med denne viden, og en

forholdsvis god økonomi rundt omkring i de fleste virksomheder, så kan og skal der handles for at undgå en fremtid med fatale og unødige aftryk af fortiden. Her kunne EU og staten også drøfte, hvorvidt, der er mulighed for optimering, og jeg tror, vi kender svaret på dette spørgsmål.

Når det så er sagt, er det jo ikke fordi vi er lige glade og slet ikke gør noget. Vi har fået etableret en god debat, der både er offentlig og privat, og vi er blevet mere opmærksomme på optimering, både som stat, i erhvervslivet og i EU. Vi debatterer og diskuterer, og det skal vi for guds skyld blive ved med. Vi skider ikke på klimaet, og klap lige dig selv på skulderen for det. Vi er blevet mere bevidste om konsekvenserne, men dette er ikke et problem der kan løses, og det er måske det, vi skal starte med at indse. Jeg tror på, at vi kan gøre noget ved klimaproblemerne, og ikke at gøre noget hjælper i hvert fald ikke - tvært imod. Vi snakker tit om, at vi skal gøre mere, men det er virkelig vigtigt, at vi ikke glemmer det vi allerede gør. Jeg tror, at vi skal gide klimaet, og tænke det endnu mere ind i det politiske. Vi skal have endnu flere mål, men dette kræver en fælles indsats og et fælles ansvar. Så tag ansvar og vær f*cking stolt af det!

Klimatosse eller jordens undergang?

Sam Diba, Aarhus
dibasam@live.dk

Bugnende butikshylder fyldt med eksotiske varer, som er blevet transporteret flere kilometer fra deres oprindelsesland. Ét riskorn der har set så meget, rejst så meget og oplevet så meget. Hvis mad kunne tale.

Den voksende handel har gjort, at alting er universelt - ikke bare mad - men simpelthen alt hvad vi kan drømme om. Biler fra Japan, ris fra Kina, Quinoa fra Peru og kartofler fra Danmark.

Det er fænomenalt, at det kan lade sig gøre at have hænderne frie til at købe, hvad man vil, men hvilken pris betaler vi for det? Ikke prisen for en simpel pakke ris, men prisen for at vi som forbrugere, har de muligheder, vi har. Prisen bliver betalt med CO₂ og samvittighed.

Problemet bliver ikke løst ved, at vi mindsker handlen med resten af verdenen og dyrker vores egne afgrøder, for det forurener stadig, men dog ikke i så høj grad som eksporten og importen gør.

Og det er det, der er så surrealistisk. Alting forurener og det virker umuligt at hjælpe til i verden, selvom man endda prøver at ændre sin hverdag, ved at man f.eks. udfører den såkaldte waste-free challenge og man formår at opnå en bæredygtig hverdag, så er det svært at hjælpe til, når der ikke er mange mennesker i verden, som ikke har et ”bæredygtigt liv”. Hvad nytter det, at ét menneske har en bæredygtig livsstil, når over 7 milliarder mennesker ikke har det? Det kan se sort ud, og man skal ikke kun bebrejde sig selv, men menneskeheden som en helhed.

1 kg havregryn sætter et CO₂ aftryk på 1 kg inklusive produktion⁷, forarbejdning og transport. Det lyder måske ikke af meget, men nu forholder det sig faktisk sådan, at hver femte dansker spiser havregryn til morgenmad⁸. Vi kan forestille os at én gennemsnitlig dansk familie, som består af to voksne og to børn i gennemsnit, spiser 2dL havregryn om dagen, som svarer til 30 gram havregryn. Det bliver til næsten 11 kg havregryn om året, som én gennemsnitlig familie spiser. Det lyder måske ikke af meget, men hvis vi nu siger, at der er fem millioner mennesker i Danmark, så skal de 11 kg ganges med en million, for at regne danskernes årlige forbrug af havregryn ud, som kommer til at give 11 millioner kg om året.

Havregryn er ikke den største synder, men alligevel udleder den så meget CO₂, og det er der også utallige andre produkter der gør. Mejeriprodukter, kød og ris er nogle af de varer der sætter de største klimaaftryk, og de udleder tilsammen mere end 5000 gange så meget CO₂ end havregrynene⁹. En gennemsnitsdansker spiser 52 kg kød om året¹⁰, som svarer til 55.692.000¹¹ ton CO₂ om året, og her er transporten ikke engang medregnet, som også fylder en stor del.

Så ét enkelt menneskes anstrengelser kommer til at fylde så uendeligt lidt i det samlede CO₂-regnskab, og derfor nytter det ikke, hvis der er så få mennesker, som det ser ud lige nu, der er med på den veganske og vegetariske bevægelse. På flere måder er det grotesk, for man kan jo spørge sig

⁷Forskellige litteraturkilder, 2016

https://naturerhverv.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Tvaergaaende/Foedevarernes_klimaaftryk_tabel_1.pdf

⁸Aarup Lars, analysechef for Coop analyse, 2016 https://coopanalyse.dk/analyse/05_havregryn-til-morgenmad/

⁹Egne udregninger ud fra de nævnte kilder.

¹⁰Fagt Sisse, seniorrådgiver, dec 2018 <https://www.food.dtu.dk/nyheder/2018/12/gennemsnitsdanskere-spiser-52-kilo-koed-om-aaret?id=1481037a-8136-4db4-9d79-6767e6dc1592>

¹¹Forskellige litteraturkilder, 2016 https://naturerhverv.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Tvaergaaende/Foedevarernes_klimaaftryk_tabel_1.pdf

selv: hvor skal vi begynde? Er det transportsektoren, der skal justeres? Skal afgifterne for bilerne sættes op? Skal afgifterne for kød sættes op? Skal der reklameres mere for de miljøvenlige alternativer, end der bliver gjort i forvejen? Hvad skal reguleres, for at vi kan redde vores planet?

Intet af ovennævnte fungerer, og det er simpelthen fordi, at vi mennesker ikke kan indse, at Jorden er ved at dø. Vi skal selv tage initiativ og vise incitament til at ændre vores livsstil og skabe en bedre og mere miljøbevidst hverdag. Vi skal ikke vente, til der er nogen, der tager initiativ. Initiativet skal komme fra os selv - fra hvert eneste menneske, for vi er de eneste, der kan ændre verden og gøre den til et bedre sted. Det kommer til at blive svært, for det er ikke nemt at lade være med at bruge engangsplast, når alting i et supermarked gror i plastik. Det er svært skulle lave anderledes mad og at skulle hænge sit tøj til tørre i stedet for at tørre det i tørretumbleren. Ja, det kan virke umuligt, men hvis det er det, der skal til, for at de fremtidige generationer kan få det bedste ud af Jorden, så er det det, der skal gøres.

Yes we can - men

Luis Carl Jørgensen

luis0505cj@gmail.com

Vi har kampklare klimatosser, stor viden og er klar til at gøre en indsats, men Danmark er en nål i en stor høstak, og det er ikke en kamp som vi hverken kan eller skal tage op alene.

Generelt er vi danskere meget bevidste omkring klimaforandringerne og dets problemer, vores nyvalgte politikere er indstillet på at gøre en indsats, og ved seneste folketingsvalg var klima et tema som ofte blev bragt op. Vi har en indstilling klar til forandring, og forslagene til grøn omstilling er mange. Men hvis ikke giganterne som Kina, USA og Indien er omstillingsparate, er vores indsats uden den store betydning. Danmark skal og bør tage nogle initiativer, som vil hjælpe os mod en grøn omstilling. Vi skal vise det kan lade sig gøre, både som individ og som land, og tage vores slæb i kampen. Men det er vigtigt at få alle med. Det nytter ikke at danskerne går over til elbiler i 2030 alt imens amerikanerne kører rundt i benzinslugere. Der er ingen mening i at gå over til bæredygtige energikilder, imens Kinas Co2 udslip er som nu.

For hvor nogle vil mene der skal handles nu, gøres en indsats og sættes mål, som med Parisaftalen, er andre ledere som eksempelvis Donald Trump af den overbevisning, at det er noget som går over af sig selv. Tidligere har Donald Trump været klimanægter og nu kritiker, og selvom han har erkendt at der er noget der hedder klimaforandringer, er han ikke af samme overbevisning som de fleste danskere, og er ikke villig til at ofre milliarder af dollars på et projekt han ikke selv tror på.

Det er vigtigt at vi i Danmark fortsat holder et fokus på målet om en grøn omstilling, og at man med jævne mellemrum sørger for der er enighed mellem landene, som med Parisaftalen. Vigtigere er det dog at sørge for at få de sidste med ombord på toget, og nå til en enighed med de resterende lande, så ingen yder mere end ønsket.

Hvis vi en skønne dag skulle opnå drømmescenariet om en fælles enighed, er det dernæst vigtigt at alle overholder de respektive krav, for der skal kun et sort får til for

at ødelægge det for flokken. Vi står overfor en global konflikt, hvor vi er fjenden og løsningen, på at kurere vores egen sygdom.

Luis Carl Jørgensen

Klima-ansvarets Tredeling

Peter Vilhelm Riegels Østergård

Peter.vilhelm.riegels.ostergaard@gamil.com

Klimaforandringer og de løsninger, der formindsker og bremser konsekvenserne af klimaforandringerne, er et emne, der tiltrækker meget opmærksomhed og medieomtale.

Det store spørgsmål er til stadighed: **Hvor ligger ansvaret?**

Ansvaret kan hurtig pålægges forbrugeren, der jo i sidste ende er den store motivation for miljøskadelig produktion. Men har stater og virksomheder der faciliterer produktionen ikke også et ansvar?

Det skal først og fremmest fastslås at forbrugeren har magten, om end kun en meget lille magt relativt til en stats samlede forbrugermagt. *Hr. Jensen har mulighed for at påvirke, hvorvidt Arla pakker deres produkter i miljørigtig emballage, ved hver dag at købe mælken med CO₂-neutral karton i stedet for at købe en med standardkartonen.*

Virksomhederne ligger inde med den største mulighed for forandring, derfor er det nødvendigt at virksomhederne tilbyder mindre miljøskadelige produkter for, at forbrugeren overhovedet kan træffe et mere miljørigtigt valg. *Arla laver et miljørigtigt pakket alternativ til alle deres produkter.*

Da det ikke kun er produktion af varer der bidrager til CO₂-udslip, kunne det også være effektivt at give virksomheder et system, der ufarvet kan sammenligne to virksomheders samlede CO₂-aftryk. Et sådant system ville give køberen i B2B*-handel mulighed for at vælge den grønneste leverandør. Samme koncept med en klimakaraktter kunne også give forbrugerne mere indsigt i klimaaftrykket af en serviceydelse eller produkt. Det kunne være virksomheder, stater og/eller overstatslige organisationer der står bag et klimakarakttersystem.

En stat kan "hjælpe virksomhederne på vej" ved at skabe økonomiske incitamenter for at tilbyde miljørigtige alternativer for eksempel ved at reducere afgifter og skatter på det miljørigtige alternativ. Dette ville give markeds kræfterne, der i den vestlige verden har meget at sige, en hjælpende hånd med den grønne omstilling.

Der er to generelle muligheder for, hvordan vi kan opnå et grønnere samfund. Den første mulighed er en tilgang til forandring, hvor staten pålægger virksomheder at ændre produktion fra den ene dag til den anden. Denne strategi kritiseres ofte, da det er et potentielt skadeligt indgreb i markedernes "naturlige" gang,

*Business to business: En virksomhed køber service/vare af en anden virksomhed

** At nudge: At give virksomheder eller forbrugeren et "kærligt puf i den rigtige retning"

hvilket kan. Den anden mulighed er en tilgang, hvor man benytter konceptet ”at nudge”**, altså lige så stille og roligt skubber virksomheder eller forbrugere langsomt hen mod en mere miljøbevidst tankegang. Denne tilgang er mindre håndgribelig, men kan være mindst lige så effektiv som det hårdere alternativ. Staten kan lave kampagner der nudger virksomheder til at operere mere bæredygtigt.

Hvis et enkelt svar på spørgsmålet om placering af ansvar skal gives, er mit umiddelbare svar staten, da denne ligger inde med mest handlekraft. Det skal dog siges at staten bør benytte sin handlekraften og magt til at uddelegere ansvar for forandring til virksomheder. Staten bør spille en kontrollerende rolle hvor størstedelen af omstillingen foretages af virksomhederne men følges op på af staten, der også har mulighed for at straffe utilfredsstillende resultater.

Kort og godt: staten sætter virksomhederne mål med konkrete forslag til forbedring af klimaaftryk. Virksomhederne tilbyder forbrugeren mere miljørigtige produkter. Alt imens forbrugeren bliver gjort mere og mere bevidst om klimaforandringerne og vejledet til et grønnere forbrug.

Altså alle, Klimatosserne, ehvervslivet og staten, har et ansvar i klimakampen.

Den moderne verden med klimaløsninger i tankerne

Sebastian Kehler

Sebastiankehler1@gmail.com

I dag er mange bevidste om klimaforandringerne og dets konsekvenser. Klimaforandringer er i Danmark meget omtalt. Nogle mener, at Danmark skal gå forrest, nogle mener Europa skal gå forrest. Man kunne argumentere for, at hvis vi skal gøre en forskel, skal hele verden arbejde sammen i processen. Hvis der skal skæres ned på fossile brændsler, skal hele verden deltage. Hvis der ikke bliver arbejdet sammen kan vi ikke modarbejde noget så omstændigt som planetens overlevelse.

Ekspertter har behandlet global opvarmning og demonstreret statistikker, som viser at for hvert år der går, stiger havniveauet med 3,3 millimeter grundet Indlandsisens afsmeltning.¹³ Hvis man kigger på det store billede, vil dette have store konsekvenser for planeten. Grunden til Indlandsisen smelter kommer af planetens voksende CO₂-forbrug. For at skære ned for CO₂-forbruget er det bedste vi kan gøre at omsætte fra fossile brændsler til grøn energi. Hvis vi vil forhindre klimaforandringerne i at blive en realitet, så skal alle gøre deres bedste for at omsætte de CO₂ udledende energikilder. At omdanne energiforsyningerne er dyrt, af den grund skal vi prioritere og investere både tid, penge og engagement.

Men hvem har det egentlige ansvar for at sikre vores alles fremtid? Man kan på den ene side argumentere for at erhvervslivet burde tage en større del af ansvaret, eftersom 25 af verdens største virksomheder tilsammen står for en femtedel af verdens samlede CO₂-udledning.¹⁴ Derfor burde erhvervslivet investere i nye miljøvenlige metoder, der kan reducere verdens samlede udledning. På den anden side burde EU og FN støtte op om virksomheder ved at skabe gode økonomiske reformer, der kan støtte den finansielle sektor. Derved burde erhvervslivet og de store internationale organisationer samarbejde på nær hold, om at sikre en fælles fremtid for os alle.

I realiteten kan vores generation egentlig være ligeglade, da global opvarmning ikke kommer til at have nogle alvorlige konsekvenser før om mange år. Denne tjeneste er for menneskehedens skyld og for planetens skyld. Hvis vi ikke reagerer nu, hvornår så? Verden har råd til at ændre

¹³ <https://climate.nasa.gov/>

¹⁴ <https://csr.dk/25-virksomheder-st%C3%A5r-en-femtedel-af-verdens-samlede-co2-udledning>

energikilderne. Verden har alle de nødvendige ressourcer for at overleve og sikre menneskets eksistens fremadrettet. De eneste som kan gøre noget er menneskeheden selv. Hvis menneskeheden skal overleve, skal vi arbejde sammen, så vores race kan leve videre.

Navn: Sebastian Kehler Mail: Sebastiankehler1@gmail.com

Det er din pligt at tage ansvar for klimaet!

Sophia Staugaard

18sops@herlufsholm.dk

I dag er der, ifølge en række unge, ét problem, der overskygger alt andet, og en ny grøn generation er ved at sætte sit aftryk på den politiske dagsorden, da de såkaldte ”klimatosser” kræver forandring, og de kræver den nu. Mange unge læner sig nemlig ikke længere tilbage og slapper af, nej tværtimod, de er klar på at gå forrest i kampen mod klimaforandringerne, som menes at være et kolossalt problem nu til dags.

Spørgsmålet er så, hvem der skal tage teten og ansvaret for, at der faktisk kommer til at ske ændringer. Min holdning er, at dette egentlig ikke er et særligt svært spørgsmål at besvare, for det skal vi alle sammen, og det er der ingen tvivl om. Jeg er sikker på, at hvis alle tager en del af ansvaret for at vores børn, børnebørn og deres børn har en planet at bo på, så vil dette uoverskuelige problem være knapt så uoverskueligt.

Endvidere er jeg af den overbevisning, at hvis flertallet begynder at være opmærksomme på deres dårlige vaner, så vil de helt små ting kunne gøre en forskel. Jeg tænker især tit over brugen af plastiksugerør og andre små ”dingenoter”, som egentlig er unødvendige, men som stadig er en del af manges forbrug. Hvis vi nu bliver enige om at stoppe med at bruge plastik, som vi i realiteten ikke har brug for, så tror jeg, at vi kan nå overraskende langt. Dertil kommer det, at jeg selvfølgelig er klar over, at dette er lettere sagt end gjort, og nogle vil tilmed mene, at det ikke nytter noget, hvis en familie fra Kolding beslutter sig for ikke at have spegepølse med på madpakke mere, men derimod

vælger et mere klimavenligt alternativ. Men hvis familien fra Kolding ingenting gør, hvem skal så? For vi kan jo heller ikke gå rundt at vente på, at USA, Kina og Indien kommer ud af starthullerne. Nogle vil naturligvis mene, at vi bør vente, og at Danmark, ligesom familien fra Kolding, bare er en dråbe i havet, men man skal jo starte et sted, og jeg ser ingen grund til, at danskerne ikke kan gå forrest og vise et eksempel til resten af verdenen.

Afslutningsvist vil jeg forsøge inspirere alle til at gøre en indsats for at slippe af med de dårlige vaner, for som sagt tror jeg ikke, at det kræver forfærdelig meget, hvis alle forsøger at give klimaet en hjælpende hånd. Der er nemlig utrolig mange måder, hvorpå vi hver især kan bidrage. Man behøver ikke nødvendigvis at blive veganer, men det er da værd at forsøge at spare på strømmen, benytte sig af offentlig transport eller endda cykle og undlade at bruge engangsting, således at vi alle kan hjælpes ad med at skabe en grønnere hverdag.

Det brænder i Amazonen men er ansvaret også andre steder?

Valdemar Beier

valdemarbeier@gmail.com

Jorden er presset, vores planet bliver varmere og varmere og enigheden om dette er stor. Udover at der er enighed om at jorden bliver varmere, er der også enighed om hvorvidt at mennesker har en indflydelse. Det har vi, hvis vi spørger klimaforskerne. Professor, forsker og klima ekspert Jens Hesselbjerg Christensen, mener endda at enigheden er så klar at han har udtalt ”*Jeg bliver ikke længere for alvor eksponeret for nogen, der sætter spørgsmålstegn ved, om mennesker er årsag til klimaforandringer*”

At enigheden blandt forskerne er klar, synes jeg er dejligt, men det løser ikke problemerne, for enighed er der nemlig ikke blandt politikerne. I skrivende stund bliver der debatteret blandt stats- og regeringsledere hvordan man løser problemerne, og der er kommet et vigtigt forslag på bordet til hvordan man redder amazonen som fungerer som en co2 sluger, og dermed er vigtigt i kampen imod global opvarmning. Men Brasiliens præsident vil have en personlig undskyldning, inden han accepterer en stort økonomisk hjælp fra G7 landene på 20 millioner Euro. Er det ikke skadeligt for klimakampen hvis en personlig ære bliver sat foran slukningen af brændende?

Klimakampen er ikke slut, der er mange måder at reducere co2 udledning på samt optage co2. Men hvis kampen kommer til at handle om, hvem der har skylden i stedet for hvordan vi løser den kommer vi ikke langt.

Jeg mener ikke, at det er forkert at anerkende at nogle lande har en væsentlig værre klimapolitik end andre, men det ændrer ikke på, hvorvidt at vi alle er afhængige af klimaet og ikke må give de andre skylden og gemme os væk fra ansvaret. For selvom vi er et lille land med et lavt co2 aftryk sammenlignet med Kina og U.S.A, er vi et land, der sidder med i EU og FN og kan kæmpe for en global omstilling. Vi er også et land, der kan være et forgangland, hvilket ikke blot ville være positivt, men også nødvendigt hvis vi skal kritisere andre lande for at halte på området. Vi er et land med en befolkning, der igennem det frie marked kan købe bæredygtigt og have

indflydelse på erhvervslivet og igennem vores demokrati have indflydelse på den politiske linje. Vi kan meget hvis vi vil, tør og ikke blot håber på at andre gør det for os, for det er en fælles opgave, som vi alle er afhængige af.